Ogólnokrajowy tygodnik SZ "Związek Polaków na Białorusi"

GŁOS znad Niemna

21 września 2001r. Nr 38(487) Index 63863 Rok założenia 1989

Tylko guziki nieugięte przetrwały śmierć świadkowie zbrodni z głębin wychodzą na powierzchnię jedyny pomnik na ich grobie...

pamięci kapitana Edwarda Herberta

Marsz Żywej Pamięci

© T. ZALESKA

Dzień Sybiraka w Białymstoku — dowód patriotyzmu

***-Pamięć o zbrodniach sowieckiego GUŁAGu stała się niezgrywalnym elementem świadomości historycznej Polaków i właśnie dzisiaj czcimy tysiące ludzkich istnień, które pożarł świat komunistycznej zbrodni* — powiedział Maciej Płażyński, Marszałek Sejmu RP, podczas uroczystości z okazji Dnia Sybiraka 15 września w Białymstoku.**

Marsz Żywej Pamięci, zorganizowany przez Związek Sybiraków i władze Białegostoku, rozpoczął się mszą św. w katedrze prawosławnej pw. Św. Michała. Następnie wszyscy uczestnicy pochodu zebrani przy pomniku Katyńskim po błogosławieństwie katolickiego i prawosławnego biskupów wyruszyli ulicami miasta do kościoła pw. Świętego Ducha. Nie zważając na deszczową pogodę w pochodzie wzięło udział 3,5 tys. ludzi: sybiracy, białostoczanie i goście, młodzież szkolna i harcerze. Według organizatorów w tym uroczystym wydarzeniu uczestniczyły 174 poczty sztandarowe. Wśród zaproszonych gości byli m. in. Konsul Generalny RP w Grodnie Sylwester Szostak oraz prezes Stowarzyszenia Sybiraków i Osób Represjonowanych przy ZPB w Grodnie Halina Jakołcewicz.

Po mszy św. w kościele Świętego Ducha, który jest centrum duchowym sybiraków, uroczystość przeniosła się pod pomnik — Grób Nieznanego Sybiraka. Patos i wzruszenie, towarzyszące uroczystemu hymnowi Związku Sybiraków, modlitwie za zmarłych, również były wyczuwalne w przemówieniach gości honorowych. Marszałek Sejmu RP zaznaczył, że siła świata demokracji płynie nie z siły armii, a z niezłomności przekonań, z twardości i hartu ducha i za tę lekcję Polacy powinni być wdzięczni sybirakom.

-Nie gorycz wspomnień, lecz rozsądek i wiedza oraz wiarą w ludzi łączy w Marszu Żywej Pamięci Sybiraków z naszym pokoleniem Polaków — mówił wicemarszałek sejmu Jan Król.

Jak szacuje Związek Sybiraków, w latach 1940-1956 na Sybir deportowano 1700 tys. Polaków, z których co trzeci nie wrócił. Za tą ogromną liczbą stoją połamane losy, niewyobrażalna męka, cierpienie. Dzisiaj o tym wyraźnie świadczy Muzeum Polskiego Sybiru - jedyne w Polsce, które znajduje się w dolnym kościele Świętego Ducha. Ekspozycję rozpoczynają słowa: *„Ich winą była polskość, grzechem — wierność Polsce, bronią ostatnią — godność"*. Wśród eksponatów są autentyczne kraty więzienne, sztandar z podziemnego harcerstwa, dokumenty.

Obok kościoła — Grób Nieznanego Sybiraka: 37 krzyży z szyn kolejowych, wagonik, grób z urną prochów Nieznanego Sybiraka z Kwitka koło Irkucka, dookoła — ściana pamięci z ponad 700 tablicami, na których widnieje 1500 nazwisk zaginionych i zmarłych.

-Jestem pełen satysfakcji, że w naszym mieście znajduje się pomnik — Grób Nieznanego Sybiraka. To znak wiecznej pamięci i wyraz naszej świadomości tego okrutnego rozdziału polskiej historii — mówił prezydent Białegostoku Ryszard Tur. *— Wy, sybiracy, byliście męczennikami świętej sprawy, jaką jest niepodległość i wolność Rzeczypospolitej.*

W ciszy brzmiały słowa apelu: *„Was, kórych umęczone ciała skrywa woda Morza Białego, Wołgi, Dzwiny, Irtysza, Obi, Amuru... Was, których udręczone ciała przykryły śniegi i wieczna zmarzlina surowej Syberii Północnej, gorące piaski pustyni i stepów — wzywam do apelu!.."*

Uroczystości zakończono złożeniem kwiatów i zapaleniem zniczy, żołnierską grochówką i koncertem Chóru Kombatantów.

Mówiąc o kontynuacji zapoczątkowanej tradycji, prezes Związku Sybiraków Ryszard Reiff zaznaczył: *"Pragniemy, aby w naszych Marszach Żywej Pamięci w następnych latach wzięła udział również młodzież z narodów zza wschodniej granicy. Ich ojcowie, dziadkowie przeżyli ten sam straszliwy totalitaryzm, to koszmarne zniewolenie. Pragniemy ich zachęcić do tego, aby wspólnie zwalczać ślady, które jeszcze pozostają w mentalności ludzkiej"*.

Tatiana ZALESKA

ciąg dalszy na str. 5

ISSN 1563-3233

WYBORY PARLAMENTARNE W POLSCE

Przed startem

Pięć ugrupowań, w tym Unia Wolności, weszłyby do Sejmu, gdyby niedzielne głosowanie potwierdziło najnowsze wyniki sondażu Ipsos-Demoskopu.

Na czoło wyborczego peletonu wysuwa się koalicja SLD — Unia Pracy z 48-procentowym poparciem. Na drugim miejscu Platforma Obywatelska — 15 proc. 4 punkty procentowe mniej ma PSL. AWSP może liczyć na 6 proc., ale to za mało, by wejść do Sejmu, bo Akcja jako koalicja musi przekroczyć 8-procentowy próg. Taki sam wynik daje awans komitetowi Prawo i Sprawiedliwość. Z 5-procentowym poparciem do Sejmu weszłaby też Unia Wolności.

Swój udział w wyborach parlamentarnych deklaruje 67 proc. dorosłych Polaków. 22 proc. nie wie jeszcze, na kogo odda w niedzielę swój głos.

Lewica chce taniego państwa. I zacznie od siebie — zapowiada Leszek Miller. **SLD** zamierza odchudzić rząd, zlikwidować wiele agencji rządowych i urzędów centralnych. Zdaniem szefa Sojuszu, ludzie są już *„zmęczeni eksperymentami rządu Jerzego Buzka"*.

Platforma Obywatelska chce wspierać i rozwijać samorządność. I zmniejszyć liczbę radnych, wybierać burmistrzów, wójtów, marszałków województw w wyborach bezpośrednich, zdecentralizować finanse publiczne.

Ludowcy chcą bronić ziemi. Zapowiadają ustawę, która ureguluje obrót ziemią w Polsce. Jej celem ma być między innymi maksymalne ograniczenie wyprzedaży ziemi rolnej cudzoziemcom. PSL domaga się 18-letniego okresu przejściowego.

Zdaniem lidera komitetu **Prawo i Sprawiedliwość** Lecha Kaczyńskiego, tragiczne wydarzenia w Stanach Zjednoczonych potwierdzają konieczność zaostrzenia prawa karnego. Wprowadzone zmiany są pozytywne, ale mogłyby być dużo lepsze.

Premier i szef **AWS-P** Jerzy Buzek tłumaczył, na czym polega popularność SLD. Jak mówił, *„wiele haseł Sojuszu to zwykły populizm"*. Jego zdaniem, politycy lewicy nie mają odwagi podjąć się trudnych wyzwań, jakimi były cztery wielkie reformy — wprowadzone przez jego rząd.

Unia Wolności nie wątpi, że wejdzie do nowego Sejmu. Bo — mówi — w społeczeństwie jest potrzebna formacja, która w trudnych czasach mówi trudne rzeczy. Unia ma już plan, co chce i będzie robić w nowej kadencji. Najważniejsze to zmiana kodeksu pracy i powołanie Fundacji Edukacji Narodowej.

Liga Polskich Rodzin uważa, że prywatyzacja majątku narodowego osiągnęła pułap kryminalizacji. Liga sprzeciwia się sprzedaży mieszkań zakładowych wraz z najemcami i notorycznemu łamaniu praw lokatorów.

Samoobrona chce być *„czarnym koniem"* wyborów. Liczy na dwucyfrowy wynik. Samoobrona sprzeciwia się nowym maturom. Zdaniem Andrzeja Leppera oznaczają one obniżenie poziomu nauki i nie zapewnią młodzieży miejsc na studiach.

Alternatywa zachęca do udziału w wyborach i zapowiada pozew do sądu przeciwko AWS-P, której zarzuca podanie w swoich programach wyborczych nieprawdziwej informacji, że zgodnie z decyzją sądu Alternatywa ma przeprosić premiera.

"Wiadomości"

Komunikat

Na podstawie Art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu i Senatu RP informuje się, że **w dniu 23 września 2001r. w godzinach 6.00 - 20.00** odbędą się wybory do Sejmu i Senatu RP

w Brześciu w lokalu konsularnym przy ul. Kujbyszewa 34,
w Grodnie przy ul. Budionnego 48A,
w Mińsku przy ul. Rumiancewa 6.

Udział w wyborach mogą wziąć tylko obywatele polscy posiadający ważne polskie paszporty, na podstawie zgłoszenia wniesionego ustnie, pisemnie, telefonicznie i telegraficznie w terminie **5 dni przed wyborami.**

W dniu głosowania będą dopisani do spisu wyborców jedynie ci obywatele RP, przebywający czasowo na terytorium RB, którzy przedstawią zaświadczenie o prawie do głosowania z urzędu gminy.

Bliższe informacje pod nr. telefonów:
w Brześciu 22-20-01
w Grodnie 75-15-90, 75-15-95
w Mińsku 83 - 23-10, 83-23-11

W numerze:

Media Polonijne — utrzymanie więzi

IX Światowe Forum Mediów Polonijnych — Tarnów-Łódź-Warszawa

Światowe Forum Mediów Polonijnych odbyło się w dniach 4 — 10 września br. W tym roku przyjechało ponad 160 dziennikarzy z całego świata. Było to pierwsze spotkanie uczestników w XXI wieku i III milenium.

Sytuacja szczególna, bowiem Polska chce wejść do Unii, wielkiej rodziny krajów europejskich. Liczy na nawiązanie kontaktów gospodarczych z godnymi partnerami na całym świecie. Trudno sobie wyobrazić pozytywne skutki tych kontaktów bez pomocy Polaków o dwóch ojczyznach.

Światowe Forum Mediów Polonijnych to okazja do rozmów na tematy znane, nad którymi toczą się dyskusje w Polsce i za granicą oraz przedstawienia tych, które są żywotne dla mniejszości polskich, odrębne w różnych częściach świata, a jednocześnie podobne, bo dotyczą nas wszystkich — Polaków.

Forum pozwala, jak co roku, być razem, dyskutować, poznawać, zbierać materiały przydatne w dalszej pracy dziennikarskiej, wymieniać doświadczenia, uczestniczyć w warsztatach dziennikarskich, seminariach i konferencjach.

Efektem tych spotkań jest nie tylko poznanie dnia dzisiejszego Polski, przedstawienie własnych spostrzeżeń na tematy nurtujące wszystkich Polaków, ale również promocja Polski na zewnątrz — czyli na całym świecie. Jest to promocja polskiej gospodarki, turystyki, nauki, kultury poprzez ludzi i firmy, które tę gospodarkę, turystykę, naukę i kulturę tworzą.

Spotkania na Forum skupiają się wokół tematu „Rola mediów polonijnych w utrzymywaniu więzi pomiędzy środowiskami Polonii a krajem oraz promocji Polski w świecie".

My, Polacy, mamy szczególny sentyment do symboli, przełomowych wydarzeń i magicznych liczb. Nasycona jest nimi cała nasza kultura, od tej najstarszej, prasłowiańskiej zaczynając. One po prostu tkwią w naszym romantycznym, mistycznym i panteistycznym charakterze. Nasza konstrukcja ducha pochodzi z ducha i przyrody. Taka postawa być może przeszkadza we współczesnych modelach życia, gdzie dominują pieniądze, konsumpcja i estetyczna tandeta, ale zapewne pozwala nam przetrwać nawet najtrudniejsze chwile.

Goniec Wiciowy

Od Tarnowa do Warszawy

Forum rozpoczęło się 4 września w Tarnowie — mieście, w którym idea Forum się zrodziła. Dnia 6 września wyruszyliśmy do Łodzi, na pół dnia zatrzymując się w Kielcach. W tym roku w ramach promocji Łodzi i województwa łódzkiego gościliśmy w tym regionie przez trzy dni, uczestnicząc w bardzo atrakcyjnym programie.

W Łodzi odbyło się seminarium dotyczące problematyki integracji europejskiej, warsztaty dziennikarskie w Radiu Łódź, TV Łódź i „Dzienniku Łódzkim", odsłonięcie pomnika „Kufer Reymonta" na ulicy Piotrkowskiej, konferencje z udziałem władz miasta i województwa. Obejrzeliśmy Zakład Ceramiki "Paradyż" w Tomaszowie Mazowieckim — nowy Zakład Głównego Oficjalnego Sponsora Forum.

Podziwialiśmy Arboretum i Alpinarium w Rogowie, Pałac w Nieborowie, wzięliśmy udział w Biesiadzie Reymontowskiej w Lipcach Reymontowskich i „Weselu Łowickim". Skierniewice przywitały nas Świętem Kwiatów, Owoców i Warzyw, atrakcją były pokazy 25. Brygady Kawalerii Powietrznej w Gliniku.

Forum zakończyło się w Warszawie 10 września w gmachu Senatu RP. Swoją obecnością tegoroczne Forum zaszczycili m. in. Marszałek Senatu RP prof. Alicja Grześkowiak, parlamentarzyści, przedstawiciele władz wojewódzkich: łódzkiego, małopolskiego, świętokrzyskiego, osobistości świata polityki, nauki, kultury, dziennikarstwa.

Podczas oficjalnego otwarcia obrad IX Forum jego patronka Marszałek Senatu RP Alicja Grześkowiak powiedziała:

Jak wielką rolę odgrywają media polonijne w kształtowaniu wizerunku Polski poza granicami naszego kraju nie muszę Państwa przekonywać. W trakcie II Światowego Zjazdu Polonii często padało określenie: „Jesteśmy przecież naturalnymi ambasadorami Polski w krajach swojego zamieszkania i jesteśmy gotowi do współpracy w promowaniu Polski". Często w swoich wystąpieniach dziękowałam za takie rozumienie powinności wobec Ojczyzny. Wielokrotnie w momentach krytycznych Polacy doświadczyli wsparcia rodaków z zagranicy, w czasie klęsk żywio-łowych, w momentach przełomowych dla naszej historii. Za to wszystko raz jeszcze, najpiękniej jak potrafię, jako Marszałek Senatu RP dziękuję.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej doceniając znaczenie mediów udziela wsparcia wielu pismom polonijnym. Dzięki Państwu wielu Polaków może podtrzymać więź z językiem ojczystym, więź z krajem ojczystym, który staje się bliższy po przeczytaniu artykułu, relacji, wysłuchaniu audycji.

Dziennikarze, pracownicy środków społecznego komunikowania i wszyscy ci, którzy w różny sposób pracują na tym polu, są wezwani do spełniania tej misji w sposób odpowiedzialny, ze świadomością, że pracując z szacunkiem dla prawdy, oddaje się cenną przysługę samej prawdzie, a więc człowiekowi". Niech te słowa Ojca Świętego Jana Pawła II będą dla Państwa oparciem w codziennej pracy.

W Warszawie prof. Grześkowiak, która poinformowała zebranych o tym, że jej kadencja dobiega końca (12 lat owocnej pracy — red.), podziękowała dziennikarzom za dobrą współpracę, a wszystkim Polakom rozsianym po świecie prosiła przekazać serdeczne pozdrowienia.

Prof. Alicja Grześkowiak - Marszałek Senatu RP

Logrumnie sie ciesymy, a co to kiej do nas zjedzieta, a to na Weselu Łowickim tyz bedzieta! Z całuśkiego serca zaproszomy! — wesele łowickie — bogactwo folkloru łowickiego to efekt wielowiekowej odrębności i samodzielności Księstwa łowickiego

ORGANIZATORZY

Stanisław LIS, szef Biura Organizacyjnego IX Światowego Forum Mediów Polonijnych

- Jak każde spotkanie rodzinne ma Forum swoje dwie twarze — tę oficjalną, na którą składają się warsztaty dziennikarskie, oficjalne uroczystości i wizyty, poznawanie ziemi ojczystej, oraz tę niepostrzegalną gołym okiem, emanującą z atmosfery, rodzinnych rozmów, uczuć, emocji. Jestem szczęśliwy, że to Wasze bycie razem, te nieocenione więzi i kontakty stają się dzięki Forum.

Ojciec chrzestny Forum

Najważniejszy człowiek prawie wszystkich spotkań polonijnych dziennikarzy. On wymyślił Światowe Forum Mediów Polonijnych, przygotowywał jego koncepcyjnie i programowo, osobiście prowadził i doglądał przebiegu każdego spotkania. Kiedy w 1999 roku Tarnów ogłosił swój brak zainteresowania dalszymi losami Forum, Stanisław Lis powołał do życia Stowarzyszenie Małopolskie Forum Współpracy z Polonią, które nie dopuściło do przerwania tradycji i zorganizowało wielki zjazd dziennikarzy polonijnych.

Stanisław Lis przez wiele lat kierował Wojewódzkim Ośrodkiem Kultury w Tarnowie, potem Tarnowską Agencją Rozwoju Regionalnego, teraz jest prezesem Małopolskiego Forum Współpracy z Polonią. Jest urodzonym menadżerem; pełnym pomysłów i energii animatorem zdarzeń kulturalnych i gospodarczych.

MIASTA POLSKI

Tarnów założony został w 1333 roku jako miasto kasztelana krakowskiego Spicymira. Nazwa miasta pochodzi od kolczastej rośliny zwanej tarniną, którą Słowianie otaczali swe siedziby w celach obronnych. Miasto do dziś używa herbu swego założyciela — Leli (sześcioramienna gwiazda i półksiężyc).

Do najstarszych zabytków Tarnowa należą bazylika katedralna (wzniesiona w XIV w.), resztki dawnego zespołu kościelno — klasztornego o. o. Bernardynów (XV w.). Perłą Tarnowa jest Rynek otoczony kamienicami z XV i XVI wieku. Na środku Rynku stoi Ratusz posiadający resztki architektury gotyckiej. Całość jest budowlą renesansową z piękną attyką, ozdobioną maszkaronami. W Ratuszu mieści się stała ekspozycja Muzeum Okręgowego. Interesującym zabytkiem jest Dom Mikołajowski (obok Katedry), w którym mieści się najstarsze w Polsce Muzeum Diecezjalne (z 1888r.). W podmiejskim dworku z początku XIX w. przy ul. Krakowskiej mieści się Muzeum Etnograficzne ze stałą wystawą kultury i historii Romów. Po mieszkających w Tarnowie od XV w. Żydach, pozostała bima zniszczonej synagogi (plac przy ulicy Żydowskiej).

Do cennych pamiątek przeszłości należą również ruiny zamku Tarnowskich na Górze św. Marcina, pałac Sanguszków, ogród Strzelecki z Mauzoleum generała Józefa Bema.

Wielu znanych Polaków związało swe losy z Tarnowem, tu mieszkali, działali, uczyli się m. in. generał Józef Bem, prezydent Ignacy Mościcki, dyrektor Fabryki Związków Azotowych — Eugeniusz Kwiatkowski, współtwórca historycznej szkoły krakowskiej — Józef Szujski, artyści — Stefan Jaracz, Tadeusz Kantor, pisarze i poeci Kazimierz Brodziński, Zygmunt Kaczkowski, Mieczysław Jastrun, Roman Brandstaetter.

Tarnów to nie tylko bogata historia, to również współczesność. W ostatnich latach powstało tu kilka wyższych uczelni, funkcjonuje szereg zakładów produkcyjnych, m. in. Zakłady Azotowe, Zakłady Mechaniczne, Fabryka Silników Elektrycznych „Tamel", Huta Szkła Gospodarczego, Zakłady Mięsne, Zakłady Artykułów Pomocniczych Przemysłu Skórzanego „Tarnokop", wiele prywatnych zakładów branży mleczarskiej, mięsnej, zbożowo-młynarskiej, przetwórstwa owocowo-warzywnego.

Przygotował Andrzej DUBIKOWSKI

Gotowi do odwetu

Świat mówi "NIE" terroryzmowi

Prezydent USA podpisał uchwałę Kongresu, wyrażającą zgodę na akcję militarną wymierzoną w organizatorów zamachów terrorystycznych na Nowy Jork i Waszyngton. George Bush podkreślił, że jest zwolennikiem bezpośredniego, zdecydowanego odwetu.

Bush podpisał również pakiet ustaw dających mu do dyspozycji 40 miliardów dolarów na pomoc dla poszkodowanych, a także na wszelkie działania, które doprowadzą do schwytania sprawców i organizatorów zamachów.

Amerykański prezydent podziękował Izbie Reprezentantów i Senatowi za wyposażenie go w instrumenty niezbędne w wojnie przeciw terrorystom. Zobowiązał się również do konsultowania Kongresu w planowaniu tej wojny.

„Ci, którzy planują, zatwierdzają lub wspomagają ataki terrorystyczne przeciw Stanom Zjednoczonym lub ich interesom, a także ci, którzy udzielają schronienia terrorystom — stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych" — powiedział prezydent Bush w oświadczeniu. Podkreślił w nim, że właśnie z tego względu jest i konieczne, i wskazane, by Stany Zjednoczone zrobiły użytek z prawa do obrony i ochrony swoich obywateli zarówno w kraju, jak i za granicą.

Amerykański prezydent przystąpił do tworzenia antyterrorystycznej koalicji. W Waszyngtonie są już prezydent Francji Jaques Chirac, szefowie dyplomacji Rosji — Igor Iwanow i Niemiec — Joschka Fischer, ma być obecny także szef dyplomacji Wielkiej Brytanii - Tony Blair.

Po rozmowach w Białym Domu prezydent Chirac zadeklarował, iż *„Francja jest całkowicie zdecydowana walczyć u boku Ameryki z absolutnym złem, jakim jest terroryzm"*. Jednak Chirac wstrzymał się z użyciem terminu *„wojna"*. Nie powiedział też wprost, czy francuscy żołnierze uczestniczyć będą w ewentualnej amerykańskiej akcji zbrojnej w Afganistanie.

Igor Iwanow - Minister Spraw Zagranicznych Rosji i George Bush -prezydent USA

Niemcy gotowe do ryzyka

W Bundestagu odbyła się specjalna debata poświęcona atakom na Stany Zjednoczone. Podczas sesji kanclerz Gerhard Schroeder wezwał kraje islamskie, by zdystansowały się od terroryzmu i oznajmiły, że nie ma on uzasadnienia politycznego ani religijnego. Kanclerz zapewnił Amerykanów o *„nieograniczonej solidarności"* Niemców również w przypadku podjęcia operacji wojskowych. *„Jesteśmy gotowi do ryzyka, choć nie do awanturnictwa, ale tego USA od nas nie żądają"* — oznajmił Gerhard Schroeder.

W ocenie kanclerza, rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ stwarza Amerykanom podstawę do wszelkich operacji — zarówno przeciwko terrorystom, jak krajom, które ich wspierają lub udzielają schronienia. Szef niemieckiego rządu ponadto spodziewa się opracowania szerokiej koncepcji walki z terroryzmem i wciągnięcia do niej umiarkowanych państw arabskich. Według Schroedera, należy udzielić pomocy ekonomicznej i politycznej tym krajom w kryzysowych rejonach Bliskiego Wschodu i Azji Środkowej, które przyłączą się do działań antyterrorystycznych.

US Army: gotowość bojowa

Wojska amerykańskie w Stanach Zjednoczonych i w bazach na całym świecie pozostają w stanie najwyższej gotowości bojowej, ogłoszonej w zeszłym tygodniu. Sekretarz obrony Donald Rumsfeld dał do zrozumienia, że wydanie ben Ladena — głównego podejrzanego o zorganizowanie zamachów — nie wystarczy, aby powstrzymać odwet Stanów Zjednoczonych. Eksperci amerykańskiego wywiadu uważają, że członkowie organizacji terrorystycznej ben Ladena operują w 50 państwach świata.

Tymczasem burmistrz Nowego Jorku — Rudolph Giuliani podał ostatni bilans tragedii — 5422 osoby oficjalnie uznaje się za zaginione. Dotychczas wydobyto 218 ciał, 152 z nich zidentyfikowano.

"Wiadomości"

KRÓTKO

WYBORY DO PARLAMENTU ZWIĄZKU BIAŁORUSI I ROSJI prawdopodobnie odbędą się w marcu 2002r. O tym, jak powiadomiły rosyjskie media, oświadczył przewodniczący CKW Rosji Aleksander Wiesznikow. Według A. Wiesznikowa, w związku z przyszłymi wyborami do parlamentu związkowego, prezydenckie wybory na Białorusi wzbudzają duże zainteresowanie Rosji, jak również CKW.

W PRADZE ODBYŁO SIĘ SPOTKANIE BIAŁORUSKIEGO PISARZA WASYLA BYKOWA z prezydentem Czeskiej Republiki Vaclavem Havelem.

Jak powiadomiła białoruska służba Radia „Swaboda", *„była to rozmowa między dwoma pisarzami, dwoma politykami i dwoma duchowymi liderami, każdy z których dla swojego narodu ma niezaprzeczalne znaczenie"*. Vaclav Havel oświadczył, że na Białorusi wzmacnia się autorytatywny reżim, który lekceważy prawa obywatelskie. Według niego, w poprzednich dziesięcioleciach, w czasach władzy komunistycznej, w Czechach było podobnie. Jednak czasy się zmieniają. Czeski przywódca ma nadzieję, że sytuacja na Białorusi ulegnie zmianie, ale Białorusini muszą... Białorusi czeka na nią *„długi etap walki obywatelskiej"*.

W KOŚCIELE ŚŚ. SZYMONA I HELENY NA PLACU NIEPODLEGŁOŚCI W MIŃSKU została odprawiona msza żałobna w intencji ofiar terrorystycznych ataków w USA.

"Parafianie modlili się i prosili Boga za dusze tych, którzy zginęli wskutek barbarzyńskich aktów terroru" — zaznaczył ksiądz magister. *„Mamy nadzieję, że w pierwszym stuleciu trzeciego tysiąclecia od narodzenia Pańskiego ludzie wreszcie zrozumieją, że tylko miłość i dobro uratują nas od zła i nienawiści, które mają doprowadzić ludzkość do samozagłady"* — powiedział ks. Władysław Zawalniuk. Powiadomił również, że msze żałobne odbędą się w kościołach stolicy i wszystkich katolickich świątyniach kraju.

BiełaPAN

GOSPODARKA

Terror i gospodarka

Tak jak nowojorski World Trade Center jednych zawsze urzekał pięknem swoich linii, a drugich twiącą w nim potęgą finansową, tak jego dymiące ruiny to nadzwyczaj przygnębiający obraz.

Zaiste, gdy ogląda się „ground zero" z dystansu 200 metrów, widok jest wstrząsający. Jeśli spojrzeć w drugą stronę, to znowu — jak w latach Wielkiej Depresji — najwyższym budynkiem Manhattanu jest Empire State Building.

Aby jednak okrutny atak terroru na amerykańskie centrum finansowe nie wywarł jeszcze większego negatywnego wpływu niż ten już doznany, w postaci ogromnych bezpośrednich strat idących w dziesiątki miliardów dolarów i, aby uniknąć recesji światowej gospodarki na większą i niekontrolowaną skalę, konieczna jest rozważna i skoordynowana akcja polityki ekonomicznej. Jej podmiotem jest przede wszystkim rząd USA, ale nie tylko.

Zaobserwować można różne reakcje uczestników nie tylko rynkowej gry. To prawda, że administracja amerykańska z dnia na dzień potrafi wyasygnować dodatkowe 40 miliardów dolarów — ot, taki polski roczny budżet — na walkę z terroryzmem i pomoc dla najbardziej dotkniętych atakiem terrorystycznym, ale zarazem zbyt długo nie chciała wesprzeć szczególnie dotkniętych następstwami tej katastrofy linii lotniczych. Potrzebują one około 24 miliardów dolarów, z tego ponad 11 w formie gwarancji rządowych. Kryzys linii lotniczych, których tygodniowe obroty wynosiły dotychczas 2 miliardy dolarów, mocno może dotknąć całą gospodarkę. To już się czuje i widzi.

Podejmowane są jednak liczne działania służące poprawie mocno nadwerężonej koniunktury. W szczególności niebagatelne znaczenie ma kolejne — ósme już w tym roku — obniżenie stóp procentowych przez FED, od razu wsparte przez Europejski Bank Centralny oraz Kanadę i Szwajcarię, ale niepotrzebnie opóźniane przez Wielką Brytanię. Japonia z kolei sama znajduje się w na tyle trudnej sytuacji, że w krótkim okresie nie jest w stanie pobudzić własnej koniunktury, a cóż dopiero stymulować światowe tendencje rozwojowe. Kryzys wywołany zamachem złagodził wreszcie tak dominującą ostatnio ortodoksję (choć żal, że nie zrobiły tego wcześniej formułowane sugestie) i skłonił banki centralne USA, Kanady i Zachodniej Europy do zdecydowanej interwencji na rynku pieniężnym i zaaplikowania mu dodatkowej podaży płynności w wysokości aż 208 miliardów dolarów. Czy to spóźnione skądinąd działania pomogą i uchronią świat przed recesją? Oby, gdyż w innym wypadku terroryści osiągną dużo więcej, niż już im się to udało.

Faktycznie to już od pewnego czasu jesteśmy w fazie kulejącej koniunktury i w tym roku rozwinięte gospodarki OECD odnotowują bardzo mizerny wzrost. W samym USA produkcja przemysłowa spada od 11 miesięcy i jest mniejsza niż rok temu o 4,8 procent, a w gałęziach najwyżej zaawansowanych technologii aż o 7,2 procent. I to bez żadnych zewnętrznych szoków, a jedynie wskutek uprzedniego przegrzania koniunktury i niewystarczającego dostosowania ze strony polityki fiskalnej i monetarnej. W konsekwencji pogorszyła się koniunktura u wielu partnerów USA — od Ameryki Łacińskiej poprzez Europę Zachodnią do krajów Azji Południowo-Wschodniej eksportujących wiele komponentów dla amerykańskiej „nowej gospodarki", która ma coraz więcej klasycznych starych problemów, zwłaszcza w postaci ostro słabnącego popytu.

Największe zagrożenie płynie jednak ze strony potencjalnie dewastujących reakcji rynków kapitałowych. Jak wielce uzależnione są one od stadnych reakcji, obserwować mogliśmy po otwarciu nowojorskich giełd w atmosferze zawodów sportowych rozgrywanych na wielkim stadionie. Niepotrzebnie czyni się z tego cyrkowe widowisko, gdyż to tylko psuje rynek. Głębokie załamanie notowań firm ubezpieczeniowych i radykalny skok pozycji przedsiębiorstw związanych z obronnością czy też spadek akcji niektórych linii lotniczych o ponad połowę, a zarazem podwojenie notowań spółek działających w sektorze urządzeń zabezpieczających — to dobitne dowody irracjonalności gospodarki rynkowej.

Obserwując z bliska, co się tutaj dzieje, nie sposób uciec przed wrażeniem, że podsycając atmosferę irracjonalnych oczekiwań media czynnie przy okazji wszystko, co tylko w ich mocy, aby pogorszyć się i tak już dostatecznie psychologicznie złą sytuację. Zarazem w jakże jedyny w swoim rodzaju amerykański sposób burmistrz Nowego Jorku — Rudi Guliani — zachęcał wszystkich do normalnego zachowania i do wydawania pieniędzy (także na rozrywkę, którą obok finansów stoi Nowy Jork) jako najlepszego sposobu pomocy dla miasta. Rzecz w tym, że ludzie mogą zechcieć teraz wydawać dużo mniej niż dotychczas — na wszystko, od podróży poczynając.

Mimo to Dow Jones, spadł „tylko" o 7,13 procent, sprowadzając notowania giełdy do poziomu z grudnia 1998 roku. Nasdaq obniżył się o kolejne 6,83 procent, ale przecież stracił on aż dwie trzecie swojej wartości w poprzednich miesiącach — bez żadnych akcji terrorystycznych. Co zaś tyczy się indeksu Dow Jones, którego znaczenia skądinąd nie należy przeceniać, to jest on nadal nieco zawyżony z punktu widzenia realiów amerykańskiej gospodarki. Szkoda tylko, że korekta dokonuje się w takich niecodziennych okolicznościach i atmosferze.

Teraz jednak — w obliczu niskiej skłonności do inwestowania i już wcześniej słabnącej aktywności przedsiębiorstw — zwrot w charakterze oczekiwań konsumpcyjnych gospodarstw domowych może wpędzić USA i w ślad za tym całą gospodarkę światową w stan kryzysu. Może, ale nie musi. Co więcej, widać gołym okiem, że gdyby pewne działania interwencyjne zostały podjęte wcześniej, to obecnie zagrożenie recesją byłoby mniejsze. Innymi słowy, bierze się ono nie tyle z bezpośrednich następstw ataku terrorystycznego, ale z już uprzednio występujących słabości amerykańskiej i światowej gospodarki oraz ułomności koordynacji polityki ekonomicznej w skali ponadnarodowej. Z tego też punktu widzenia odwołanie dorocznego spotkania Międzynarodowego Funduszu Walutowego i Banku Światowego w Waszyngtonie jest znamienne, choć doprawdy nie ma ono większego znaczenia, gdyż zgromadzenie to w aktualnych uwarunkowaniach instytucjonalnych i politycznych nie miałoby światowi zbyt wiele do zaproponowania. A powinno, bo czas najwyższy, zwłaszcza w obec narastania sentymentów antyglobalizacyjnych, których arcyskrajnym przejawem były ostatnie wydarzenia.

Zagrożenia tkwią także w nieprzewidywalnych następstwach amerykańskiej reakcji militarnej na zbrodnię z 11 września. Trzeba jednak mieć nadzieję, że nie dojdzie do eskalacji konfliktu, a z czasem zwróci się także należytą uwagę nie tylko na następstwa terroru i konieczność ukarania sprawców, ale także na jego głębsze podłoże społeczne i ekonomiczne. Międzynarodowe terroryzmu nie zetrze z powierzchni ziemi nawet najpotężniejsza armia świata i najbardziej wyrafinowane akcje wywiadowcze. Trzeba czynić swoje powinności, ale terroryzm zniknie tylko wtedy, kiedy wyeliminowane będą jego korzenie, czyli pocucie krzywdy i desperacja rodząca się w obliczu wielkiej nędzy i upośledzenia, niesprawiedliwości i wyzysku.

Grzegorz W. KOŁODKO
http: //kolodko. tiger. edu. pl

Ceny paliw 20 września 2001			
A-76	AI-92	AI-95	Olej napędowy
Stacje koncernu Biełnieftiechim			
485 0,33*	600 0,41*	685 0,47*	440 0,29*
Stacje kampanii LUKOIL			
485	600	685	420

** cena jest podana w USD, * tr.sp. - transport specjalny*

Kurs walut Banku Narodowego z dnia 20.09.2001r.				
USD	DEM	RUR	PLN	EURO
1471,00	395,36	49,95	347,43	1360,01

Kraj miodem i mlekiem...

Holandia: wzrasta duchowość i zamykają się kościoły

ciąg dalszy z nr. 37

Katolicki to znaczy...

Kościół katolicki w Holandii znajduje się w poważnym kryzysie. Społeczność katolicka po II Soborze Watykańskim została podzielona na dwie frakcje — konserwacyjną i progresywną. Wniosek wiernych: Kościół zmienia swoją naukę, możemy więc żądać, by ją jeszcze raz zmienił w kierunku przez nas pożądanym. Przykładem skrzydła progresywnego jest ruch „8 Maja", który powstał w 1985r. jako protest przeciwko pielgrzymki Jana Pawła II i nominacji przez Rzym biskupów Henrykusa Bomersa i Andrianusa Simonisa, konserwatywnych, zdaniem Holendrów, stronników Ojca Świętego. Kardynał Simonis na przykład chciał, by myślenie holenderskich katolików pociągnąć w kierunku pożądanym przez Watykan i mówił o zagrożeniu dla kościoła feministycznej teologii. Ruch ten występuje o likwidację celibatu kapłanów, swobodne wybory biskupów przez wierzących. W 1966r. ukazał się Katechizm holenderski, w którym Kongregacja Nauki Wiary doszukała się poważnych błędów doktrynalnych. W latach 70. ponad 2000 księży porzuciło stan kapłański.

- *Dzisiaj w społeczeństwie holenderskim wzrasta zainteresowanie duchowością* — mówi brat Broer Huitema ze Zgromadzenia Braci Miłosierdzia w Tilburgu. Wtenczas w Holandii zamykają się kościoły, zmniejsza się liczba powołań, każdy wybiera przydatną dla siebie religię i często to nie tradycyjne katolicyzm czy protestantyzm, a New Age czy inne sekty. Zwyczajne zjawisko: w Alkmaarze rozebrano stary kościół, aby na jego miejscu postawić dom handlowy. Jeśli widać tu zabytkowy budynek z krzyżem na dachu, to może być to nie tylko kościół, ale wartownia portowa, ratusz, dom towarowy, akademik, szkoła muzyczna, sala koncertowa. Chyba, że prócz krzyża nad budynkiem góruje kurek — wtedy to kościół protestancki. Dziennikarz gazety „BN&DeStem" Henk Schol stwierdza, że *„religia w Holandii umiera"*.

Tilburg. Kościół pw. Św. Józefa

Proces dechrystianizacji narasta w holenderskim społeczeństwie. Odpowiedzią na tę sekularyzację jest *„zamykanie się w sobie"* osoby wierzącej. *„Ważne jest to, że wielu jeszcze mają przywiązanie do Chrystusa. Nie jesteśmy Kościołem popularnym, Kościołem wyboru"* — mówi ks. Johan Meer. Ale instytucyjna strona Kościoła — świątynia i pasterz — nie może złączyć wierzących, odrodzić żywą wiarę.

Wszystko na południu Holandii do lat 70. było katolickie: szkoły, uniwersytety, 45 gazet dziennych, telewizja, nawet ubezpieczenia. Ludzie byli zadowoleni z korzyści socjalnych, które przynosił im Kościół. Ale to wszystko nie jest potrzebne dzisiejszemu społeczeństwu żyjącemu w dostatku.

Kościoły się zamykają: w 160-tysięcznym Tilburgu w ciągu 50 lat czterokrotnie zmniejszyła się liczba kościołów — do dziesięciu. Świątynie zamieniają się w lepszym wypadku na sale koncertowe. W Seminarium Duchownym w Denbosz w najlepszych czasach na pierwszy rok zgłaszało się 20-40 osób, teraz — 6-8. Brak powołań jest wspólnym kłopotem Zachodniej Europy. Niektórzy widzą wyjście w kapłaństwie kobiet. Złośliwi mówią, że jeśli Kościół holenderski dalej będzie dążyć w tym kierunku, to za kilkadziesiąt lat msza św. będzie odprawiana raz w roku w okresie Wielkanocy w półpustym kościele przez kobietę-księdza.

Do pomocy starym kapłanom przychodzą ludzie świeccy, którzy organizują całą pracę w parafii. Jako przykład — Kor Sinemma w parafii św. Piotra i Pawła w Tilburgu. Ma rodzinę, troje dzieci i wykształcenie teologiczne. Prowadzi całą pracę we współczesnym kościele, zbudowanym w 1969r.: prowadzi biesiady biblijne i rozmowy z rodzicami, które zamierzają chrzcić swoje dzieci, przygotowuje publikacje tematyczne i łączy pracę różnych komitetów kościelnych. Ale wśród 3 tys. parafian na niedzielnej mszy św. jest tylko 150-200 starszych ludzi. *„Młodzież nie przychodzi do nas. To znak czasu* — mówi Kor. — *Kościół nie pasuje do ich stylu życia. Ludzie chętniej wybierają indywidualizm, niż nasze zgromadzenie."* Biskup Gijssen, kiedy usłyszał o raporcie o legalizacji związków homoseksualnych, oświadczył, że Holandię trzeba nawrócić na chrześcijaństwo. Należałoby także odwołać do kraju holenderskich misjonarzy, by nawrócili rodaków, a nawet zaprosić tu do pomocy misjonarzy z innych krajów.

Kościół w Holandii w liczbach

Katolików - 40 proc., *protestantów* - 40 proc.

	1960r.	**1998r.**
Ludność	12 mln	15 mln
Uważają siebie katolikami	5 mln	5,2 mln
Uczęszczają w niedzielnej mszy św.	2,7 mln	0,1-0,5 mln
Liczba księży w zakonie	9290	3000
Liczba księży proboszczów	4175	1625
Liczba chrztów	108 tys.	45 tys.
Bracia w zakonach	6200	1100
Siostry zakonne	27250	10250

O procesach w społeczeństwie holenderskim Ojciec Święty mówi: *"Można odnieść wrażenie, że wszystko odbywa się z pełnym poszanowaniem praworządności, przynajmniej w tych przypadkach, gdy prawa dopuszczające przerywanie ciąży lub eutanazję zostają przegłosowane zgodnie z tzw. zasadami demokratycznymi. W rzeczywistości jednak mamy tu do czynienia jedynie z tragicznym pozorem praworządności, zaś ideał demokratyczny — który zasługuje na to miano tylko wówczas, gdy uznaje i chroni godność każdej osoby — zostaje zdradzony u samych podstaw"* (EV 20)

Specyfika Kościoła

Co łączy Kościół holenderski z Kościołem powszechnym? Holenderzy lubią śpiew gregoriański, organizują pielgrzymki do Lurdes, Częstochwy, nawet do Rzymu. Rzadko, ale wspominają w modlitwach eucharystycznych imię Ojca Świętego. W Kościołach katolickich rzadko się spotykają konfesjonały, a spowiadających w ogóle nie zobaczysz, chociaż do komunii przystępuje 99,8 proc. obecnych w kościele. W niektórych parafiach podczas mszy św. nikt nie klęka.

Po mszy św. kościoły są zamknięte. Nie ma tradycji popularnych u nas służb majowych, czerwcowych czy różańcowych. Najbardziej aktywni parafianie — po pięćdziesiątce — zbierają się w komitetach kościelnych i chórach. O popularności chórów świadczy ich liczba — ponad 1000 w całym kraju.

Działają tzw. zjednoczenia katolickie, jak na przykład Ruch Kobiet Katolickich w prowincji Brabant, który powstał z ruchu związków zawodowych i dzisiaj jednoczy 6 tys. kobiet w wieku 35-80 lat. Chociaż nazwa zawiera wyraz "katolicki", członkini opowiadają się za emancypacją kobiet w społeczeństwie i nie widzą nic sprzecznego w prawach na eutonazję i aborcję. *"Eutonazja, aborcja, homoseksualizm — po co temu się sprzeciwiać, jeżeli to jest zaakceptowane w społeczeństwie"* — mówi prezes ruchu Men van Grinswen. Chociaż wierzący rozumieją: nikt z ludzi nie ma prawa decydować o życiu ludzkim, według sondaży jest inaczej. Osoby, które popierają eutanazję w Holandii stanowią 90 proc. (w Niemczech — 80 proc., w Polsce — 50 proc.).

Biskupa pofarbowano

Sensacją dla społeczeństwa holenderskiego stało się spędzenie jednej nocy wśród bezdomnych przez biskupa Bredy Martinusa Muskiensa. W taki sposób chciał zwrócić uwagę Holenderów na to, że w ich bogatym państwie są 2 mln biednych. Prasa nazwała Muskiensa *"czerwonym"* biskupem i cytowała wypowiedź, w której mówił, że biedni mogą kraść. W wywiadzie jednemu polskiemu wydaniu bp Muskiens wytłumaczył, że tylko powtórzył słowa starego kapłana: *"Jeżeli nie możesz nakarmić swojej rodziny i dzieci, to Bóg pozwala wziąć chleb"*. Tym przykładem chciał udowodnić, że własność nie jest absolutną, a spełnia funkcję społeczną. Jednym słowem dla Holendrów bp Muskiens jest biskupem biednych.

Wymiar wiary

Środkiem przeciwko eutanazji jest kawałek plastyku, podobny do karty kredytowej, na którym jest napisane: "karta życia". Na niej za własnym podpisem potwierdza się tekst: *"W żadnym wypadku nie zgadzam się na jakąkolwiek formę eutanazji"*. Czy obroni to człowieka? Według danych oficjalnych każdego roku ma miejsce 3,6 tys. przypadków eutanazji — ok. 3 proc. od ogólnej liczby umierających.

Proces dechrześcijanizacji, który powoli zabija Kościół, jest podtrzymywany jako modna idea. Pozostaje tylko ufać w to, że chrześcijaństwo przetrwa ten niebezpieczny okres. Ponieważ wiara i jej zasady nigdy się nie zmieniały w zależności od epoki czy mentalności. Współczesność dotyczy człowieka i sposobów, na które przeżywa wiarę. *"Nie Kościół musi przystosowywać się do świata, ale świat powinien przystosować się do Ewangelii"* — mówił kard. Stefan Wyszyński.

Tatiana ZALESKA

UKRAINA

Koronacja obrazu

Ojciec św. Jan Paweł II podczas swojej pielgrzymki na Ukrainę 27 czerwca 2001r. poświęcił we Lwowie koronę, którą został ukoronowany 8 września, słynący łaskami Obraz Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Mościskach.

Historia tego wizerunku Matki Bożej wiąże się z przybyciem redemptorystów do Mościsk w 1883 r.. Obraz sprowadził z Rymu -sługa boży O.Bernard Łubieński. Od samego początku kościół św. Katarzyny w Mościskach stał się miejscem, w którym gromadziła się okoliczna ludność, by oddawać chwałę Matce Bożej.

Mieszkańcy Mościsk są przekonani, że Matka Boża ocaliła ich miasto, tak podczas pierwszej, jak i drugiej wojny światowej. Świadectwem wielkiej łaskawości Matki Bożej w Mościskach są bardzo liczne wota, z których 180 ocenia się jako drogocenne.

24 sierpnia 1944 roku wojska sowieckie weszły do Mościsk i potwierdziły nowy porządek świata w tym mieście. Wcześniej miasto dotknęły wywózki na Sybir, a pod koniec wojny - repatriacje. Nowe władze źle widziały pracę duszpasterską redemptorystów tak w kościele parafialnym, jak i przyklasztornym. Część ojców redemptorystów nie uległa presji i będąc przygotowanymi, na najgorsze, została z ludźmi w tej, tak trudnej sytuacji. Postanowiono tylko ratować Obraz Matki Bożej. Uważano, że jedynym sposobem ocalenia Ikony Matki Bożej będzie wywiezienie jej do Polski. Tak więc obraz z klasztoru mościskiego przewieziono do Krakowa i został On umieszczony w kaplicy ojców redemptorystów.

W 1968 roku Madonna z Mościsk została umieszczona w kaplicy seminaryjnej redemptorystów w Tuchowie. W 1989 roku otwarto granic Polski z Ukrainą. Do zniszczonych kościołów i dawnych klasztorów zaczęli powracać kapłani, zakonnicy i siostry zakonne. W 1991 roku redemptoryści odzyskali kościół św. Katarzyny w Mościskach, który przez lata był składem materiałów miejskiego szpitala.

Dnia 21 grudnia 1991 roku świątynia doczekała się ponownego otwarcia.

Kolejnym wydarzeniem, które zmobilizowało nie tylko Mościska, ale i archidiecezję oraz repatriantów z Polski było sprowadzenie z Polski 28września 1996 r. będącego na wygnaniu Obrazu Matki Bożej Nieustającej Pomocy.

O.Bolesław SŁOTA

STRUKTURY KOŚCIOŁA

Seminarium w Pińsku

- *Seminarium w Pińsku, które na nowo rozpoczyna swoją działalność, jest widocznym znakiem rozwoju i wzmocnienia Kościoła katolickiego na Białorusi* — powiedział abp Tadeusz Kondrusiewicz podczas otwarcia Międzydecezjalnego Seminarium im. Tomasza z Akwinu w ubiegłym tygodniu. — *To także znak nadziei, ponieważ na żniwo Pańskie przyjdą nowi, przygotowani w tych warunkach kapłani, naprawdę wzięci ze swego ludu i do niego wysłani, aby działać mocą Samego Chrystusa* — zaznaczył.

Założone w 1925r. przez biskupa Zygmunta Łozińskiego seminarium (zamknięty w 1939r.) — serce diecezji — po 62 latach zaczyna tętnić życiem. W 1990 roku zostało założone Seminarium Duchowne w Grodnie, które na dzień dzisiejszy przygotowało już 90 nowych kapłanów.

Rektorem Seminarium Duchownego w Pińsku został ks. kard. Kazimierz Świątek, który w swoim czasie studiował w tym seminarium, a ostatnie lata gorliwie starał się o odrodzenie tej duchownej uczelni.

Na pierwszym roku seminarium będzie studiować 17 alumnów z witebskiej, pińskiej diecezji i mińsko-mohylewskiej archidiecezji.

TZ

Droga krzyżowa

„Jeśli zapomnę o nich, Ty, Boże na niebie, zapomnij o mnie..."

Narodową tragedię września 1939 roku podkreślają osobiste dramaty tysięcy ludzi. Masowe przesiedlenia, deportacje i prześladowania zbyt długo były owiane tajemnicą. Świadków wrześniowego koszmaru pozostało już niewielu.

W dniach 16-17 września br. w Grodnie zgromadzili się członkowie Stowarzyszenia Ofiar Represji Politycznych, akowcy, żołnierze września 1939, a także delegacja Konsulatu Generalnego RP w Grodnie na czele z Konsulem Generalnym RP w Grodnie Sylwestrem Szostakiem oraz przedstawiciele zarządu ZPB na czele z prezesem Tadeuszem Kruczkowskim, dla uczczenia pamięci wszystkich Polaków oraz dla dania świadectwa prawdzie historycznej i przekazania jej następnym pokoleniom. Niestety grono sybiraków nie było zbyt duże. Podczas składania hołdu pamięci zabrakło młodzieży i harcerzy.

Dzień 17 września nasuwa wiele wątków refleksyjnych: początek tragedii naszych rodaków ze wschodnich ziem Rzeczypospolitej, wywiezionych na Syberię, początek Katynia — Golgoty Wschodu.

O tej Drodze Krzyżowej naszych rodaków przez wiele dziesiątków lat nie wolno było mówić i pisać — jakby jej nie było. A ona zaczęła się zaraz po wkroczeniu wojsk sowieckich. I trwała długo. Nie tylko do 1941r. Dalszy etap wywózek to okres od 1944r. aż po lata pięćdziesiąte. Gdy Armia Czerwona wyzwalała polskie ziemie, jednocześnie NKWD wyłapywało ludzi, zwłaszcza młodych, więziło i wywoziło w głąb Związku Radzieckiego. Wywózki na **Sybir** - jakże to wielki dramat setek tysięcy naszych rodaków.

W kościele Pobernardyńskim w Grodnie

Do tradycji już należy to coroczne gromadzenie się w kościele na modlitwę za tych wszystkich, których udziałem była **Syberia**, na modlitwę za Ojczyznę, by nigdy nie przeżywała agresji zaborczych sąsiadów.

W kościele Pobernardyńskim w Grodnie została odprawiona uroczysta msza św. koncelebrowana przez księdza prałata Jerzego Lewińskiego, również sybiraka oraz księdza prałata Antoniego Chańkę. Obecni byli przedstawiciele Związku Polaków, klerycy oraz siostry zakonne, a także licznie zgromadzeni wierni. Podczas mszy św. przed ołtarzem ustawiono poczty sztandarowe.

Następnego dnia złożono kwiaty i zapalono znicze na cmentarzu wojskowym obok Krzyża Katyńskiego i przy tablicy Polakom — ofiarom represji stalinowskich na budynku siedziby ZPB w Grodnie.

*„Dzień Sybiraka jest dniem szczególnym, ponieważ czcimy w tym dniu pamięć wszystkich tych, którzy zginęli na dalekiej **Syberii**, na tej nieludzkiej ziemi oraz tych, którzy zmarli z wycieńczenia tuż po powrocie i nie doczekali wolności i spokojnego życia na ojczyźnie"* — powiedział Konsul Generalny RP w Grodnie Sylwester Szostak.

Po 62 latach od sowieckiej agresji i początku syberyjskich losów naszych rodaków, należy złożyć wyrazy uznania tym, którzy pamiętają o cierpieniach tych ludzi, o bohaterskiej walce o wolność Ojczyzny i tę pamięć starają się przekazać następnym pokoleniom. Naszą pamięcią i modlitwą wyrażamy szacunek dla tych, którzy cierpieli, przelali swoją krew być może gdzieś bardzo daleko od rodzinnych stron. Okazujemy jednocześnie szacunek dla naszej przeszłości, bo to jest cząstka nas wszystkich, naszej tożsamości, naszej historii, naszej kultury...

Iness TODRYK
Fot. autora

Składanie wieńców i kwiatów przy Krzyżu Katyńskim na Cmentarzu Wojskowym w Grodnie

Marsz Żywej Pamięci

Głosowi

Tadeusz CHWIEDŹ, prezes Związku Sybiraków Oddział w Białymstoku

- Cieszy masowy udział młodzieży w Marszu Żywej Pamięci. To, co się działo podczas marszu, przekroczyło wszelkie nasze oczekiwania. Był to entuzjazm, masowy dowód patriotyzmu. Nie sięgamy pamięcią, by rozdrapywać zagojone rany, lecz sięgamy, żeby wyciągnąć wnioski na przyszłość. Postępowanie młodych pokoleń nie powinno doprowadzić do tego, by powtórzyła się Golgota Wschodu, polska Droga krzyżowa Sybiru. By młodzi w duchu przebaczenia, pojednania tworzyli w zgodzie i przyjaźni nową przyszłość — taki sybiracy stawiają cel. Nasza praca daleka jest od zemsty i nienawiści, bowiem zmierza ku przebaczeniu i pojednaniu. To nie prawda, że młodzież się nie interesuje. Trzeba umieć zainteresować.

Klara ROGALSKA, członek Zarządu Głównego, przewodnicząca Komisji ds. Kontaktów z Zagranicą:

- To pierwsza impreza w Polsce od momentu powstania Związku Sybiraków, która ma wielkie znaczenie nie tyle dla nas, że mogliśmy uczcić pamięć tych, którzy odeszli, ale dla młodego pokolenia, żeby to ono czciło nasze znaki pamięci, których jest ponad 500 — sztandary, sanktuaria, groby symboliczne i in. Mam nadzieję, że za parę lat, kiedy nasze ostatnie szeregi odejdą, to nie ujdzie w niepamięć, a matka będzie mogła powiedzieć swojemu dziecku, co to jest Sybir. W naszym Związku padła myśl zrobienia panoramy Golgoty Wschodniej, która będzie składać się z 7 obrazów przedstawiających Drogę krzyżową Polaków od powstania kościuszkowskiego do dziejów połowy XX wieku. Projekt wykonuje autor pomnika Grób Nieznanego Sybiraka — Demid Grozdew.

Marian JONKAJTYS, poeta sybiracki, pomysłodawca Marszu Żywej Pamięci:

- Nawet mimo takiej deszczowej pogody było dużo ludzi i młodzieży. Z wielkiej ilości pocztów sztandarowych blisko setki — sztandary szkół, co jest bardzo wzruszające. Przekazuję serdeczne pozdrowienia Polakom z Białorusi.

I wierzymy, że z Krzyża
Syberyjskiej Mogiły
W modlitwie, w Białymstoku
Pan Bóg wleje w nas siły,
Byśmy — oprócz powinności
Tych zbrodni pamiętania -
Z sąsiadami ze Wschodu
W wiek weszli — pojednania!

Polska Wyższa Szkoła Humanistyczna

W lipcu br. **Głos** opublikował artykuł, informujący o powołaniu na mocy porozumienia pomiędzy Społecznym Zjednoczeniem „Polskie Towarzystwo Naukowe" a Białoruskim Instytutem Prawoznawstwa w Mińsku Polskiej Wyższej Szkoły Humanistycznej (PWSzH) jako jednostki autonomicznej tegoż instytutu. **Głos** zwrócił się do prezesa SZ PTN — dyrektora PWSzH Czesława Bieńkowskiego z prośbą o odpowiedź na kilka pytań dotyczących tego przedsięwzięcia.

Panie prezesie, czy zgodnie z zapowiedzią PW SzH rozpoczęła zajęcia w bieżącym roku akademickim?

- Tak, 4 września br. w Polskiej Wyższej Szkole Humanistycznej rozpoczęły się zajęcia z prawa międzynarodowego oraz psychologii. Od 1 października rozpoczną się zajęcia na filologii polskiej połączonej z anglistyką lub germanistyką. W październiku startują również magisterskie studia podyplomowe PWSzH na kilku kierunkach. W tym też czasie planujemy uruchomić nowy kierunek — pedagogikę.

Czesław Bieńkowski

W nazwie nowej instytucji figuruje wyraz „Polska". A jak jest w rzeczywistości?

- Z założenia PWSzH ma być uczelnią polskojęzyczną, tzn. językiem wykładowym w znacznej mierze ma być język polski. Rzeczywistość jest taka, że wprowadzić wykłady po polsku „od zaraz" nie ma możliwości. Znajomość języka polskiego u większości naszych studentów jest powierzchowna, niekiedy — żadna. Dlatego składową częścią studiów jest intensywna nauka języka polskiego — 6-8 godzin tygodniowo na pierwszym roku. Po dwóch semestrach, według założeń dyrekcji Szkoły, studenci będą przygotowani do pobierania nauki po polsku. Już od trzeciego semestru część wykładów będzie prowadzona w języku polskim. Na drugim i trzecim roku będzie doskonalona znajomość języka polskiego. W tym czasie studenci nauczą się terminologii fachowej, będą przygotowani do korzystania z polskiej literatury naukowej itp.

Co jeszcze „polskiego" jest w PWSzH?

- PWSzH będzie prowadzona we współpracy z kilkoma polskimi uczelniami z Warszawy i Białegostoku. Zakładamy współpracę w wielu dziedzinach, co m. in. umożliwi nam dostęp do dorobku i doświadczeń tych uczelni, ich programów nauczania, literatury, pomocy dydaktycznych. Przewidziana jest wymiana studentów i wykładowców, staże naukowe, wspólne badania naukowe, konferencje, częściowe studia w Polsce oraz, co jest bardzo istotne, możliwość uzyskania przez absolwentów PWSzH dyplomu polskich uczelni.

Gdzie jest rozlokowana PWSzH?

- W Mińsku, Baranowiczach i Grodnie. W Mińsku i Grodnie są zajęcia z psychologii, w Baranowiczach — z prawa międzynarodowego. W Mińsku w październiku rozpoczną się studia filologiczne (polski i angielski lub niemiecki), w Mińsku i Baranowiczach — podyplomowe studia magisterskie.

Z tego, co wiemy, jest kontynuowana rekrutacja do Szkoły...

- Tak, kontynuujemy rekrutację na filologię, pedagogikę oraz na podyplomowe studia magisterskie. Po kilkanaście osób jeszcze możemy przyjąć na prawo międzynarodowe w Baranowiczach oraz psychologię w Mińsku i Grodnie.

Czy może Pan podać telefon komisji rekrutacyjnej?

- Tak, oczywiście. Wszystkich zainteresowanych proszę o kontakt telefoniczny z komisją rekrutacyjną w Mińsku (017) 22-64-91.

Dziękuję za rozmowę i życzę powodzenia.

Rozmawiał Andrzej DUBIKOWSKI

Pożegnanie

Dnia 6 września 2001r. odszedł na wieczną wartę

śp. Czesław DRZEWIECKI - wielki patriota swojej Ojczyzny, o którą walczył w powstaniu warszawskim w batalionie AK „Zaręba — Piorun". Po załamaniu powstania był internowany do obozów koncentracyjnych.

Hasło „Bóg — Honor — Ojczyzna", które przekazuje Mu przez całe życie, stało się celem Jego działań. Najważniejszy atut — kochać ludzi i im służyć. Brał czynny udział w „Solidarności", za co trafił do więzienia. Po odzyskaniu przez III Rzeczpospolitą Polską niepodległości włączył się energicznie do pracy kombatanckiej. Został przewodniczącym Komisji Pomocy na Wschód i ostatnio wiceprezesem SZZAK Okręg Warszawa.

Chociaż był warszawiakiem, kochał również kresy i ich biedną, ale nieugiętą ludność, której starał się pomóc. Przywoził paczki, jakieś kwoty pieniężne, by w ten sposób złagodzić nasze szare życie. A Jego zapalczywa energia dodawała otuchy i wytrwałości. Nie szczędził siebie, marznął w Nowogródku, pocił się w Grodnie, oddawał całego siebie ludziom, chociaż zdrowie miał nienajlepsze. Z Jego inicjatywy i osobistego udziału zostały odsłonięte tablice „Wachlarza" w domach polskich w Lidzie, Szczuczynie, Baranowiczach, Wilnie i innych miejscach pamięci narodowej, a także tablica pamiątkowa Jana Piwnika „Ponurego" w Szczuczynie.

Cieszył się swoją rodziną, którą stworzył wspólnie z żoną Lidą, również uczestniczką powstania warszawskiego i później osadzoną w niemieckim obozie. Gdy się poznali, zaczęli pracować razem, by nieść ludziom dobro. Wychowali dwóch wspaniałych synów, którzy wraz z wnukami powinni być dumni, że mieli takiego Ojca i Dziadka.

Był i niech zostanie przykładem dla nich na całe życie.

Ponieśliśmy wielką stratę. Odszedł od nas Wielki Polak, ale Jego czyny zostaną na zawsze w pamięci tych, którzy go znali i współpracowali z nimi.

Cześć Jego Pamięci.

Eugeniusz GAŁKIEWICZ

Oddział ZPB w Oszmianie ubolewa z powodu śmierci

śp. Floriana PIETROWICZA

i składa wyrazy szczerego współczucia żonie, dzieciom oraz krewnym

Wyrazy głębokiego żalu i smutku Helenie Korzeniewskiej i Jej najbliższej rodzinie z powodu śmierci zięcia

śp. LEOPOLDA

składa zespół "Jutrzenka" z Makarowiec

Poniedziałek

24 września

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
9.00 Новости.
9.10 Резонанс.
10.00 "Морская полиция". Сериал
10.45 Прогноз погоды.
11.05 "Человек моря". Сериал
12.00 Новости.
12.15 Время местное. Репортажи из провинции.
12.40 Волшебная шкатулка "Союзмультфильма". "Не в шляпе счастье".
13.00 Е.Сафонова и М.Мастроянни в мелодраме Н.Михалкова "Очи чёрные"(Италия).
15.00 Новости.
15.20 Детективный сериал "Жюли Леско" (Франция). 3-я серия.
17.00 "Морская полиция". Сериал
17.50 Фильмы братьев Люмьер (Международный Французский Канал).
18.00 Новости.
18.20 Зона Икс.
18.35 Ж.-П.Бельмондо в фильме К.Лелюша "Баловень судьбы"(Франция-ФРГ).
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45 "Человек моря". Сериал
22.35 Стадион.
23.00 Планета "АРТ".
23.30 Спортивная гимнастика. Открытый Кубок Беларуси. Многоборье. Мужчины. Финал..
0.10 Новости.

ОРТ

8.00, 11.00(с сурдопереводом), 17.00 Новости.
8.15 "Земля любви". Сериал.
9.20 Николай Олялин в фильме "Мировой парень".
10.50 Библиомания.
14.55 Вечная любовь Будулая в сериале "Цыган". 1-я серия.
16.00 Большая стирка.
17.25 "С легким паром!" В гостях у Михаила Евдокимова.
18.00 "Земля любви". Сериал.
19.00 Жди меня.
20.00 Время.
20.30 20.40 "Закон джунглей". Документальный сериал (Би-Би-Си) (заключительная серия).
21.40 Независимое расследование.
22.30 Ночное "Время".
23.05 "На футболе" с Виктором Гусевым.
23.35 Эрик Робертс в боевике "16-й отдел".до 0.30

РТР

8.00, 10.00, 19.00 Вести.
8.15 Фильм "Дети понедельника".
10.30 Сатирический киножурнал "Фитиль".
10.55 Эммануил Виторган и Алика Смехова в детективе "Марасейка, 12". Фильм 7-й. "Прощай, полицейский". 2001 г.
16.00, 22.00 Вести + Подробности.
16.30 Экспертиза РТР.
17.00 Мелодрама "Возвращение в Эдем". Телесериал (Австралия - США).
18.00 Премьера сериала "Воровка".
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Вечерний сеанс. Фильм "Неспящий в сиэтле" (США). 1993 г.
22.30 Местное время. Вести - Москва.
22.45 Спорт за неделю.
23.45 - 1.00 Последний сеанс. Жан Габен в детективе "Тайна фермы Мессе" (Франция - Германия - Италия). 1970 г.

КУЛЬТУРА

7.00 Программа передач.
7.05, 11.30, 17.30, 23.00 Новости культуры.
7.30 "Смелые люди". Художественный фильм ("Мосфильм", 1950). Режиссер К.Юдин.
9.00 Концерт детского хора "Весна" под управлением А.Пономарева.
9.40 Нобелевские лауреаты. Иван Бунин.
10.20 Сферы. Международное обозрение.
11.00 Золотой век русской живописи.
11.45 А.Родин. "Каинова печать". Моноспектакль. Исполняет И.Ясулович.
12.25 "Приключения волшебного глобуса, или Проделки ведьмы". Мультфильм.
13.30 Вместе с Фафалей.
13.45 Э.Григ. Концерт для фортепиано с оркестром. Солистка Э.Вирсаладзе.
14.15 Архитектурная галерея.
14.30 "Осенние портреты". Лариса Лужина.
15.00 Новости.
15.10 Кино - детям. "Магические приключения". Телесериал (США, 1997). Режиссер Б.Карр. 1-я серия.
15.35 Нобелевские лауреаты. Иван Бунин.
16.15 "Ноу-хау". Тележурнал.
16.30 "Мир авиации". Тележурнал.
17.00 Сверхнаука. "Космические бури".
17.50 "Мой Эрмитаж". Авторская программа М.Пиотровского.
18.15 К 80-летию Театра им. Евг. Вахтангова. А.Н.Островский. "На всякого мудреца довольно простоты". Спектакль. Режиссер А.Ремизова. Часть 1-я.
19.35 Спокойной ночи, малыши!
19.50 А.Н. Островский. "На всякого мудреца довольно простоты". Спектакль. Часть 2-я.
21.30 "Ожившие полотна". Художественный фильм (США, 1995). Новеллы "Вооруженный отпор", "Песнь песней".
22.30 От киноавангарда к видеоарту.
23.20-23.25 Программа передач.

НТВ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.05 Сегодня.
05.15, 06.20, 07.50, 13.25, 17.40 Криминал.
05.20, 07.15 Впрок.
05.35, 06.40, 13.40 Афиша.
05.45, 07.25 Наши любимые животные.
05.50, 06.50 Большие деньги.
06.35, 07.40 Карданный вал.
08.20 Служба спасения.
09.25 Намедни.
10.40 Куклы.
11.25 Фильм "Братья Рико". 1-я серия.
13.50 Ток-шоу "Просто Марина".
15.30 Сериал "Салон красоты".
18.35 Герой дня.
18.55 Сериал "Дальнобойщики".
20.00 Алчность.
21.55 Сериал "Скорая помощь".
23.30 Гордон.

Wtorek

25 września

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
9.00 Новости.
9.15 "Морская полиция". Сериал(Австралия).
10.00 Арсенал. Программа об армии.
10.25 Стадион.
11.00 "Человек моря". Сериал(Аргентина).
12.00 Новости.
12.15 Добрый день, Беларусь!
13.00 А.Котенёв в приключенческом фильме "Секретный фарватер" (Одесская к/с). 1-я серия.
14.05 Док. сериал "Сокровища мировой культуры"(Германия).
15.00 Новости.
15.15 "Приятного аппетита, дети!" Док. сериал для детей(Международный Французский Канал).
15.30 "Все на орбиту!" Познавательный сериал для детей(Международный Французский Канал).
15.40 "Маленькие Эйнштейны". Сериал для детей (Германия).
16.05 "Пять чудес".
16.15 "5 х 5". Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 "Морская полиция".
18.00 Новости.
18.20 Зона Икс.
18.30 "Москва - Минск".
18.50 Ф.Монтенегро в психологической драме "Центральный вокзал"(Бразилия-Франция-Испания-США).
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45 "Человек моря". Сериал(Аргентина).
22.30 Спорт-курьер.
22.40 Ток-шоу "Дела житейские".
23.15 Спортивная гимнастика. Открытый Кубок Беларуси. Мужчины. Женщины. Финалы.
23.55 Новости.

ОРТ

8.00, 11.00(с сурдопереводом), 17.00 Новости.
8.15 "Земля любви". Сериал.
9.15 Приключенческий фильм "Мерседес" уходит от погони".
10.45 Веселые истории в журнале "Ералаш".
10.50 Библиомания.
14.55 "Цыган". 2-я серия.
16.00 Большая стирка.
17.25 Русский экстрим.
18.00 "Земля любви". Сериал.
19.00 Премьера игрового шоу "Слабое звено".
20.00 Время.
20.30 Премьера многосерийного фильма "Пятый угол".
21.40 Премьера сериала "Лубянка". Фильм 1-й. "Охота на Лиса"
22.30 Ночное "Время".
23.05 Цивилизация.
23.40 Михаил Глузский и Лариса Удовиченко в комедии "Мужчина для молодой женщины".
до 1.05

РТР

8.00, 10.00, 19.00 Вести.
8.15 Моя семья.
9.15 Диалоги о животных.
10.30 "Санта-Барбара". Телесериал.
16.00, 22.00 Вести + Подробности.
16.30 Экспертиза РТР.
17.00 Мелодрама "Возвращение в Эдем". Телесериал
18.00 Премьера. Антонина Венедиктова, Лидия Вележева, Сергей Варчук, Светлана Тома и Владислав Галкин в сериале "Воровка".
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Вечерний сеанс. Фильм Роберта Олтмана "Доктор Ти и его женщины" (США). 2000 г.
22.30 Местное время. Вести - Москва.
22.45 Последний сеанс. Премьера. Чарли Шин в комедии "Трое в дороге" (США). 1997 г.
0.35 - 0.38 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

7.00 Программа передач.
7.05, 11.30, 17.30, 23.00 Новости культуры.
7.30 "Весенняя соната". Художественный фильм (Испания).
8.30 "Время, которое всегда с нами". Документальный фильм. Режиссер С.Аранович.
9.10 Золотой пьедестал. Спортивные комментаторы.
9.35 Дом актера. "Остров невезения". Фестиваль актерской песни.
10.15 "Ольга Сергеевна". Телевизионная повесть. Глава 5-я. "Спустя два года".
11.45 "Мальчуган". Художественный фильм
13.30 Вместе с Фафалей.
13.45 Дело житейское.
14.10 Власть факта.
14.30 Сценограмма. "Шут Балакирев".
15.00 Новости.
15.10 Кино - детям. "Магические приключения". Телесериал
15.35 Документальный экран. "Свой среди чужих или?" Режиссер Сергей Дворцевой.
16.30 "Российский курьер". г.Ейск.
17.00 Сверхнаука."Планета-океан".
17.40 Дворцовые тайны. Дворец Нарышкиных-Шуваловых.
18.15 К 95-летию Дмитрия Шостаковича. Трансляция из Большого зала Московской консерватории.
19.20 Портреты в камне. "Колосс на Воробьевых горах". Фильм 1-й.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 "Цитаты из жизни". Академик РАН кардиохирург А.Голиков.
20.40 "Сеньора Кинтанар". Художественный фильм (Испания, 1994). Часть1-я.
22.30 "Апокриф". Авторская программа В.Ерофеева. "Литература и Даниэль Ольбрыхский".
23.20-23.25 Программа передач.

НТВ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.05 Сегодня.
05.15, 06.20, 13.25, 17.40 Криминал.
05.20, 07.15 Впрок.
05.35, 06.40, 13.40 Афиша.
05.45, 07.25 Наши любимые животные.
05.50, 06.50 Большие деньги.
06.35, 07.40 Карданный вал.
07.50 Сериал "Дальнобойщики".
09.25 "Большой секрет для маленькой компании".
10.25 Путешествия натуралиста.
11.25 Фильм "Братья Рико". 2-я серия.
13.50 Ток-шоу "Просто Марина".
15.30 Сериал "Салон красоты".
16.40, 21.55 Сериал "Скорая помощь".
18.50 Футбол. Лига чемпионов. "Спартак" (Москва) - "Бавария" (Мюнхен).
23.25 Гордон.
00.15 Дневник Лиги чемпионов.
01.00 Футбол. Лига чемпионов. "Депортиво" (Испания) - "Манчестер Юнайтед" (Англия).

Środa

26 września

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
9.00 Новости.
9.15 "Морская полиция". Сериал(Австралия).
10.00 Здоровье. Тележурнал.
10.25 Сад мечты. Передача для дачников.
11.00 "Человек моря". Сериал
12.00 Новости.
12.15 Добрый день, Беларусь!
13.00 "Секретный фарватер". Худ.фильм. 2-я серия.
14.05 Док.сериал "Сокровища мировой культуры"(Германия).
15.00 Новости.
15.15 "Приятного аппетита, дети!" Док.сериал для детей (Международный Французский Канал).
15.30 "Все на орбиту!" Познавательный сериал для детей (Международный Французский Канал).
15.40 "Маленькие Эйнштейны". Сериал для детей (Германия).
16.05 "Пять чудес".
16.15 "5 х 5". Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 "Морская полиция". Сериал
18.00 Новости.
18.20 Зона Икс.
18.30 Союзное вече.
19.00 "Осведомитель". Худ.фильм.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45 "Человек моря". Сериал
22.35 Спорт-курьер.
22.45 Криминальное досье.
23.10 "Встреча в Троицком" с Александром Домарацким.
23.40 Новости.

ОРТ

8.00, 11.00(с сурдопереводом), 17.00 Новости.
8.15 "Земля любви". Сериал.
9.15 "Пятый угол".
10.20 Русский экстрим.
10.50 Библиомания.
14.55 "Цыган". 3-я серия.
16.00 Большая стирка.
17.25 Смехопанорама Евгения Петросяна.
18.00 "Земля любви". Сериал.
19.00 "Кто хочет стать миллионером?" Телеигра.
20.00 Время.
20.30 Премьера многосерийного фильма "Пятый угол".
21.40 Как это было.
22.30 Ночное "Время".
23.05 Формула власти. Президент Азербайджана Гейдар Алиев.
23.40 Приключенческий фильм "Новые Робинзоны".до 1.30

РТР

8.00, 10.00, 19.00 Вести.
8.15 Моя семья.
9.10 Диалоги о животных.
10.30 "Санта-Барбара". Телесериал).
16.00, 22.00 Вести + Подробности.
16.30 Экспертиза РТР.
17.00 Мелодрама "Возвращение в Эдем". Телесериал
18.00 Премьера. Антонина Венедиктова, Лидия Вележева, Сергей Варчук, Светлана Тома и Владислав Галкин в сериале "Воровка".
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Вечерний сеанс. Фильм "Щепка" (США). 1993 г.
22.30 Местное время. Вести - Москва.
22.45 "Золотая Маска-2001". Церемония вручения Национальной Театральной Премии. Передача из Театра им. Моссовета.
0.35 - 0.38 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

7.00 Программа передач.
7.05, 11.30, 17.30, 23.00 Новости культуры.
7.30 "Летняя соната". Художественный фильм Часть 1-я.
8.25 Играет "Терем-квартет".
9.05 Ток-шоу "Наобум".
9.30 "Хакеры наступают". Документальный фильм (Англия).
10.20 "Ольга Сергеевна". Телевизионная повесть. Глава 6-я. "И опять на пороге".
11.45 Друзья и... друзья Федора Чеханкова.
12.50 "Два билета в Индию", "Вовка в Тридевятом царстве". Мультфильмы.
13.30 Вместе с Фафалей.
13.45 Московские тайны. "Петровский путевой дворец".
14.15 Чем живет Россия?
14.30 Блистательный Санкт-Петербург. Авторская программа А.Белинского. "Белые ночи".
15.00 Новости.
15.10 Кино - детям. "Магические приключения". Телесериал (США, 1997). 3-я серия.
15.35 "Хакеры наступают". Документальный фильм (Англия).
16.30 Машины времени. "Поезд-молния".
17.00 Сверхнаука. "Сверхголицейский".
17.50 Кто мы? "Россия на Кавказе". Передача 2-я.
18.15 "Маргерит волан". Телесериал (Канада, 1996).
19.00 Арабески.
19.15 Портреты в камне. "Колосс на Воробьевых горах". Фильм 2-й.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Острова. Павел Коган и Людмила Станукинас.
20.40 "Сеньора Кинтанар". Художественный фильм
22.30 Партитуры не горят. Авторская программа А.Вараафтика.
23.20-23.25 Программа передач.

НТВ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
05.15, 06.20, 13.25, 17.40 Криминал.
05.20, 07.15 Впрок.
05.35, 06.40, 13.40 Афиша.
05.45, 07.25 Наши любимые животные.
05.50, 06.50 Большие деньги.
06.35, 07.40 Карданный вал.
07.50 Очная ставка.
08.20 Дневник Лиги чемпионов.
09.25 "Продолжение следует..." с Юлией Меньшовой.
10.30 "Среда".
11.25 Фильм "Где ты был, Одиссей?" 1-я серия.
13.50 Ток-шоу "Просто Марина".
15.30 Сериал "Салон красоты".
16.40 Сериал "Скорая помощь".
18.55 Сериал "Дальнобойщики".
20.00 Алчность.
21.35 Футбол. Лига чемпионов. "Рома" (Италия) - "Локомотив" (Москва).
23.50 Гордон.
00.35 Дневник Лиги чемпионов.
01.20 Футбол. Лига чемпионов. "Ливерпуль" (Англия) - "Динамо"

Czwartek

27 września

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
9.00 Новости.
9.15 "Морская полиция". Сериал(Австралия).
10.00 "Пой, душа!" Международный фестиваль народного творчества "Звенят цимбалы и гармонь".
10.25 Судьба человека. Ирина Виолентий.
10.50 Слово Митрополита Филарета на праздник Воздвижения Креста Господня.
11.00 "Человек моря". Сериал(Аргентина).
12.00 Новости.
12.15 Добрый день, Беларусь!
13.00 "Секретный фарватер".Худ. фильм. 3-я серия.
14.10 Док.сериал "Сокровища мировой культуры" (Германия).
15.00 Новости.
15.15 "Приятного аппетита, дети!" Док.сериал для детей (Международный Французский Канал).
15.30 "Все на орбиту!" Познавательный сериал для детей(Международный Французский Канал).
15.40 "Маленькие Эйнштейны". Сериал для детей (Германия).
16.05 "Пять чудес".
16.15 "5 х 5". Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 "Морская полиция". Сериал(Австралия).
18.00 Новости.
18.20 Зона Икс.
18.30 "Откровения времени". Публицистическая программа.
18.55 Т.Беренджер и С.Болдуин в приключенческом фильме "Затяжной прыжок"(США).
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45 "Человек моря". Сериал
22.35 Спорт-курьер.
22.45 Королевская охота.
23.10 Новости.

ОРТ

8.00, 11.00(с сурдопереводом), 17.00 Новости.
8.15 "Земля любви". Сериал.
9.15 "Пятый угол".
10.20 Смехопанорама Евгения Петросяна.
10.50 Библиомания.
14.50 Веселые истории в журнале "Ералаш".
14.55 "Цыган". 4-я серия.
16.00 Большая стирка.
17.25 Юмористическая программа "Сами с усами".
18.00 "Земля любви". Сериал.
19.00 Премьера игрового шоу "Слабое звено".
20.00 Время.
20.30 "Каменская: Стечение обстоятельств". 1-я серия.
21.40 Человек и закон.
22.30 Ночное "Время".
23.05 Премьера авторской программы Сати Спиваковой.
23.35 Реальная музыка.
0.05 Ник Нолт в триллере "Скорбь". до 2.05

РТР

8.00, 10.00, 19.00 Вести.
8.15 Моя семья.
9.10 Вокруг света.
10.30 "Санта-Барбара". Телесериал.
16.00, 22.00 Вести + Подробности.
16.30 Экспертиза РТР.
17.00 Мелодрама "Возвращение в Эдем". Телесериал
18.00 Премьера. Сериал"Воровка".
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Фильм "Семейные тайны".
22.30 Местное время. Вести - Москва.
22.45 Последний сеанс. Премьера. Эрик Робертс в остросюжетном фильме "Законник" (Германия - США). 1999 г.
0.35 "Кинескоп" с Петром Шепотинником.
1.30 - 1.33 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

7.00 Программа передач.
7.05, 11.30, 17.30, 23.00 Новости культуры.
7.30 "Летняя соната". Художественный фильм (Испания, 1982). Режиссер Ф.Мендес-Лиите. Часть 2-я.
8.25 Русское искусство. Резьба и роспись по дереву.
8.50 "Вокзал мечты". Авторская программа Ю.Башмета.
9.15 Отечество и судьбы. Зощенко.
10.20 "Ольга Сергеевна". Телевизионная повесть. Глава 7-я. "Ночные звонки".
11.45 "Чучело". Художественный фильм. ("Мосфильм", 1983).
12.50 "Русалочка". Мультфильм.
13.30 Вместе с Фафалей.
13.45 Московские тайны. "Марфо-Мариинская обитель".
14.15 Чем живет Россия?
14.30 "На острове Мечты". Стихи В.Брюсова читает Андрей Ильин.
15.00 Новости.
15.10 Кино - детям. "Магические приключения". Телесериал (США, 1997). 4-серия.
15.35 "Война и мир. Фрагменты". Документальный фильм. Режиссер М.Разбежкина.
16.30 Экспедиция "Чик".
17.00 Сверхнаука. "Магнитный хаос".
17.45 Парижский журнал.
18.10 "Маргерит волан". Телесериал (Канада, 1996).
18.55 В.Моцарт-Ф.Лист. "Воспоминания о "Дон Жуане".
19.15 Портреты в камне. "Жизнь за царя". Фильм 1-й.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Маэстро, или Театр Петра Фоменко.
20.45 "Сеньора Кинтанар". Художественный фильм
22.30 "Джазофрения". Ведущий И.Бутман.
23.20-23.25 Программа передач.

НТВ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.00 Сегодня.
05.15, 06.20, 13.25, 17.40 Криминал.
05.20, 07.15 Впрок.
05.35, 06.40, 13.40 Афиша.
05.45, 07.25 Наши любимые животные.
05.50, 06.50 Большие деньги.
06.35, 07.40 Карданный вал.
07.50, 18.55 Сериал "Дальнобойщики".
09.25 Ох, уж эти дети!
10.25 Дог-шоу "Я и моя собака".
11.25 Фильм "Где ты был, Одиссей?" 2-я серия.
13.50 Ток-шоу "Просто Марина".
15.45 Боевик "Гладиатор по найму".
18.35 Герой дня.
20.00 Внимание! Розыск!
21.55 Совершенно секретно. Информация к размышлению.
23.25 Гордон.

Piątek

28 września

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
9.00 Новости.
9.10 "Морская полиция". Сериал(Австралия).
9.55 1снасць. Духовная программа.
10.20 Телевитамин.
10.45 "В ритме колеса". Видеофильм.
11.05 "На перекрестках Европы". Телефестиваль белорусской песни.
12.00 Новости.
12.15 Добрый день, Беларусь!
13.00 "Секретный фарватер". Худ.фильм. 4-я серия, заключительная.
14.10 "Откровения времени". Публицистическая программа.
14.30 Док.сериал "Сокровища мировой культуры" (Германия).
15.00 Новости.
15.15 "Приятного аппетита, дети!" Док.сериал для детей (Международный Французский Канал).
15.30 "Все на орбиту!" Познавательный сериал для детей(Международный Французский Канал).
15.40 "Маленькие Эйнштейны". Сериал для детей(Германия).
16.05 "Пять чудес".
16.15 "5 x 5". Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 "Морская полиция". Сериал(Австралия).
18.00 Новости.
18.20 Зона Икс.
18.40 Г.Бурков в кинокомедии "Троянский конь"("Беларусьфильм"). 1-я и 2-ясерии.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45 Детективный сериал "Инспектор Шиманский"(Германия). 4-я серия.
23.20 Спорт-курьер.
23.30 Белорусская двадцатка.
23.55 Новости.

ОРТ

8.00, 11.00(с сурдопереводом), 17.00 Новости.
8.15 "Земля любви". Сериал.
9.15 "Пятый угол".
10.20 Юмористическая программа "Сами с усами".
10.50 Библиомания.
14.20 Страна чудес. Тайна древнего проклятия в фильме "Волшебный портрет".
16.00 Большая стирка.
17.25 Документальный детектив. "Вьетнамское подполье в Москве". Дело 2001 года.
18.00 "Земля любви". Сериал.
19.00 Поле чудес.
20.00 Время.
20.30 "Каменская: Стечение обстоятельств". 2-я серия.
21.35 Неземной боевик "Чужой - 3".
23.45 Ночные новости.
0.05 Питер Устинов в комедии "Стиснув зубы" (2000 г).
до 1.55.

РТР

8.00, 10.00, 19.00 Вести.
8.15 Моя семья.
9.10 Вокруг света.
10.30 "Санта-Барбара". Телесериал
16.00 Вести + Подробности.
16.30 Экспертиза РТР.
17.00 Пресс-клуб.
18.00 Премьера. Сериал "Воровка".
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Русский телевизионный роман. Премьера. Фильм"Семейные тайны".
21.05 "Это несерьезно!" Музыкальные пародии Игоря Угольникова.
23.05 Последний сеанс. Форрест Уайтекер в фильме Джима Джармуша "Пес призрак. Путь самурая"(США). 1999 г.
1.15 - 1.18 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

7.00 Программа передач.
7.05, 11.30, 17.30, 23.00 Новости культуры.
7.30 "Жестокость". Художественный фильм ("Мосфильм", 1959).
8.55 Партитуры не горят. Авторская программа А.Варгафтика.
9.20 "Сказка о царе Салтане". Мультфильм.
9.55 "Ольга Сергеевна". Телевизионная повесть. Глава 8-я, заключительная. "Испытание".
11.45 "Чучело". Художественный фильм. ("Мосфильм", 1983).
12.42 "Ох, уж эти детки!" Мультсериал (США).
12.55 Бриллианты мирового балета. "В честь Ольги Лепешинской".
13.30 Вместе с Фафалей.
13.50 Московские тайны. "Из глубины". Часть 1-я.
14.15 "Чем живет Россия?"
15.00 Новости.
15.10 Кино - детям. "Магические приключения". Телесериал (США). .
15.35 "Сегодня - премьера". Документальный фильм.
16.30 Сенсация. Сенсация? Сенсация...
17.00 Сверхнаука. "Охотники за привидениями".
17.50 "С потолка". Программа О.Басилашвили. Евгений Весник.
18.15 "Маргерит волан". Телесериал (Канада, 1996).
19.00 "Наследство волшебника Бахрама". Мультфильм.
19.20 Портреты в камне. "Жизнь за царя". Фильм 2-й.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Билет в Большой...
20.45 "Жестокость". Художественный фильм ("Мосфильм", 1959).
22.12 К.Вебер. "Концертштюк".
22.30 "Кот в сапогах". Мультфильм. Режиссер Г.Бардин.
23.20-23.25 Программа передач.

НТВ

05.00 Сегодня.
05.15 Криминал.
05.20 Впрок.
05.00 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
05.35, 06.40, 13.40 Афиша.
05.45, 07.25 Наши любимые животные.
05.50, 06.50 Большие деньги.
06.20, 13.25, 17.35 Криминал.
06.35, 07.40 Карданный вал.
07.15 Впрок.
07.50 Сериал "Дальнобойщики".
09.25 В поисках утраченного.
10.20 Квартирный вопрос.
11.20 Фильм "Где ты был, Одиссей?" 3-я серия.
13.50 Ток-шоу "Просто Марина".
15.30 Комедия "Гараж".
20.10 Криминальная Россия.
21.45 "Женский взгляд".
22.30 Фильм "9 1/2 недель".

Sobota

29 września

БТ

7.00 Новости.
7.10 1снасць. Духовная программа.
7.40 Сериал "Река надежды"(Франция).
8.30 Белорусская двадцатка.
9.00 Новости.
9.15 Экран индийского кино. "Завидная невеста". 1-я часть.
10.30 "Сад мечты". Передача для дачников.
11.00 Республиканский фестиваль-ярмарка тружеников села "Дожинки-2001" (г.Мозырь).Выступление Президента Республики Беларусь А.Г.Лукашенко.
13.20 Ваше лото.
14.00 Королевская охота.
14.25 "Максим Галкин и друзья".
15.00 Новости.
15.15 "Рыцари ХХ1 века". Видеофильм.
16.00 Здоровье. Тележурнал.
16.30 Волшебная шкатулка "Союзмультфильма"."Только не сейчас", "История одной куклы".
17.20 Детективный сериал "Сыщики"(Россия). 4-я серия.
18.10 Судьба человека. Галина и Георгий Марченко.
18.35 Из достоверных источников.
19.00 Новости.
19.20 КВН. Треть финала Евролиги.
21.00 Панорама.Специальный выпуск.
21.50 Спорт-курьер.
22.00 "Дожинки-2001". Гала-концерт мастеров искусств Республики Беларусь
0.05 Видимо-невидимо.

ОРТ

7.25 "Зов джунглей".
7.50 Веселые истории в журнале "Ералаш".
8.05 "Эх, Семеновна!" Всероссийский конкурс частушек.
8.50 Библиомания.
9.00(с сурдопереводом), 14.00(с сурдопереводом), 17.00 Новости.
9.10 Смехопанорама Евгения Петросяна.
9.45 Смак.
10.05 Боевик "Операция "Свобода" (2000 г).
11.05 Здоровье.
11.50 В мире животных.
13.15 История одного шедевра. Русский музей.
13.30 Дисней-клуб: "Все о Микки Маусе".
15.50 Большая стирка.
17.15 Новый сезон комедийного сериала "Ускоренная помощь".
17.50 Веселые истории в журнале "Ералаш".
18.05 "Кто хочет стать миллионером?" Телеигра.
19.05 Стивен Спилберг представляет: "Дети из бездны".
20.00 Время.
20.35 Брюс Уиллис в боевике "Крепкий орешек".
23.00 Коллекция Первого канала. Триллер Брайана Де Пальмы "Военные потери". до 1.05.

РТР

5.45 Диалоги о рыбалке.
6.10 "Тарзан. История приключений".
7.00 "Телепузики". Программа для детей.
7.25 Папа, мама, я - спортивная семья.
8.10 Золотой ключ.
8.30 "Сто к одному". Телеигра.
9.20 Сам себе режиссер.
10.15 Премьера. Ток-шоу Татьяны Веденеевой "Рядом с тобой".
11.15 Доброе утро, страна.
11.55 Приключенческий художественный фильм "Затерянный мир" (Канада - Австралия).
13.00, 19.00 Вести.
15.00 Бенефис Александра Буйнова. Передача из ГЦКЗ "Россия".
17.00 Моя семья.
17.55 Аншлаг.
19.25 Зеркало.
20.00 Вечерний сеанс. "Ландыш серебристый". 2000 г.
22.00 Последний сеанс. Фильм "Талантливый мистер Рипли" (США).
0.45 Чемпионат мира по автогонкам в классе "Формула-1". Гран-при США. Квалификация. Передача из Индианаполиса.
1.55 - 1.58 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

9.00 Программа передач.
9.05 "Ну, погоди!" Мультфильм.
9.50 Мой цирк.
10.15 Бабушкины рецепты.
10.30 Золотой пьедестал. Анатолий Фирсов.
11.00 Графоман.
11.25 Художественный фильм ("Мосфильм", 1966).
13.00 "Чуча". Мультфильм.
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 "Время музыки". Тележурнал.
14.10 "Ключ". Мультфильм.
15.05 "Русская идея". Документальный фильм.
15.55 Телетеатр. Классика. Ольга Кознова на ТВ.
16.45 "Романтика романса". Ведущий Л.Серебренников.
17.10 "Роковая ошибка". Телесериал .
18.00 Сферы. Международное обозрение.
18.40 "Фрак народа". Авторская программа В.Оренова.
19.35 "Исторические концерты". Дирижирует Герберт фон Караян.
20.15 В вашем доме.
21.20 Личные воспоминания о большой жизни.
21.40 Культ кино. "Без надежды". Художественный фильм .
23.20-23.25 Программа передач.

НТВ

07.00, 09.00, 11.00, 15.00, 21.00 Сегодня.
07.20 "Улица Сезам".
07.45 "Женский взгляд".
08.20 Без рецепта.
09.15 Криминал.
09.50 Большие родители.
10.20 Квартирный вопрос.
11.25 Детектив "Убийство свидетеля".
13.05 Мультфильм "Приключения барона Мюнхгаузена".
13.25 Путешествия натуралиста.
14.00 В поисках утраченного.
15.30 Ох, уж эти дети!
16.05 Фильм "Стрелок".
18.35 Боевик "За шкуру полицейского".
21.35 Профессия - репортер.
22.20 Очная ставка.
23.00 Цвет ночи.
23.40 Детектив "Контрабанда".

Niedziela

30 września

БТ

7.00 Новости.
7.10 Сериал "Река надежды"(Франция).
8.05 "Агромир". Информационно-аналитическая программа.
8.30 "Арсенал". Программа об армии.
9.00 Новости.
9.10 Экран индийского кино. "Завидная невеста". 2-я часть.
10.15 Телевитамин.
11.45 "Все нормально, мама!" Развлекательная программа.
11.30 Мультиклуб.
11.55 Худ.фильм-сказка. " Рыжий, честный, влюбленный" ("Беларусьфильм").1-я и 2-я серии.
14.20 "Радуга над Витебском". Детский вокальный ансамбль "Бэри Бах" (Азербайджан).
14.45 "И другие официальные лица".
15.00 Новости.
15.15 Мир и мы.
15.40 И.Нинидзе в музыкальной мелодраме "Небесные ласточки" ("Ленфильм"). 1-я и 2-я серии.
17.45 Криминальное досье.
18.15 "Встреча в Троицком" с Александром Домарацким.
18.45 "Время местное". Репортажи из провинции.
19.10 Планета "АРТ".
19.40 Телебарометр. Прогноз погоды.
20.00 Резонанс.
20.50 Наше любимое кино. Л.Орлова в комедии Г.Александрова "Цирк" ("Мосфильм").
22.20 Спорт-курьер.
22.30 Детективный сериал "Жюли Леско"(Франция). 4-я серия.
0.05 Футбол. Чемпионат Беларуси. "Славия" (Мозырь) - "Гомель". 2-й тайм.
0.55 "Максим Галкин и друзья". Передача 4-я.

ОРТ

7.40 Дисней-клуб: "Русалочка".
8.05 Утренняя звезда.
8.50 Библиомания.
9.00(с сурдопереводом), 14.00(с сурдопереводом), 17.00 Новости.
9.10 "Непутевые заметки" с Дм.Крыловым.
9.30 Пока все дома.
10.05 Боевик "Операция "Свобода" (2000 г).
11.00 Клуб путешественников.
11.40 Юмористическая программа "Сами с усами".
12.15 Документальный детектив. "Вьетнамское подполье в Москве". Дело 2001 года.
12.50 Умницы и умники.
13.15 Сокровища Кремля.
13.30 Дисней-клуб: "Черный плащ".
14.15 Елена Сафонова и Николай Караченцов в детективе "Очная ставка".
16.00 "Подводная одиссея. Голубая бездна".
18.55 Харрисон Форд в боевике "Прямая и явная угроза".
21.30 Времена.
22.50 Премьера. Новые "Секретные материалы" ("X-files").
23.45 Футбол. Чемпионат России. "Зенит" (Санкт-Петербург) - ЦСКА. Передача из Санкт-Петербурга.
до 1.35.

РТР

7.50 Русское лото.
8.40 Всероссийская лотерея "ТВ Бинго шоу".
9.15 Аншлаг.
10.15 "Городок". Развлекательная программа.
11.00 Доброе утро, страна.
11.35 Федерация.
12.10 Парламентский час.
13.00 Вести.
15.05 Диалоги о животных.
16.00 Вокруг света.
17.00 ТВ Бинго новости.
17.05 Георгий Вицин, Лидия Смирнова, Николай Крючков и Нонна Мордюкова в комедии "Женитьба Бальзаминова". 1964 г.
19.00 "Вести" недели.
19.55 Вечерний сеанс. Премьера. Марат Башаров, Юрий Беляев и Александр Самойленко в детективе "Кобра". Фильм 1-й. "Замороженный транзит".
21.55 Последний сеанс. Премия "Сезар". Премьера. Жерар Депардье, Ума Турман и Тим Рот в исторической драме "Ватель" (Франция). 2000 г.
0.15 Чемпионат мира по автогонкам в классе "Формула-1". Гран-при США. Передача из Индианаполиса.
2.25 - 2.28 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

9.00 Программа передач.
9.05 Детский сеанс. "Белый пудель". Художественный фильм
10.15 Недлинные истории.
10.30 Ток-шоу "Наобум". Юрий Грымов.
11.00 Тем временем.
11.25 Век кино. "У твоего порога". Художественный фильм
13.30 Новости культуры.
13.45 Магия кино.
14.45 "Прежде мы были птицами". Мультфильмы.
15.00 В мире танца. "Слава Большого театра".
16.30 XX век. Избранное. "Необыкновенный Образцов".
17.10 "Роковая ошибка". Телесериал (Италия, 1990).
18.00 "Камера-обскура". Авторская программа К.Шахназарова. "Чемпионы проката".
18.40 "Дюймовочка". Мультфильмы.
19.10 Смехоностальгия.
20.15 Блеф-клуб.
21.00 Новости культуры.
21.20 Личные воспоминания о большой жизни.
21.25 "Красный псалом". Художественный фильм
23.20-23.25 Программа передач.

НТВ

07.00, 09.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
07.15 Детектив "Голубой карбункул".
09.15 Криминальная Россия.
09.50 "Большой секрет для маленькой компании".
11.25 Комедия "Старики-разбойники".
13.25 Служба спасения.
14.00 Своя игра.
15.30 Дог-шоу "Я и моя собака".
16.00 "Продолжение следует..." с Юлией Меньшовой.
17.00 Комедия "Невезучие".
19.00 Намедни.
20.15 Куклы.
20.30 Боевик "Бегущий по лезвию бритвы".
23.00 Журнал Лиги чемпионов.
23.35 Фильм "Дикий Билл".

TVP-1

Poniedziałek

07 00 Кофе или чай?
08 30 Телепокупки.
09 00 Новости.
09 12 Погода.
09 15 Краковские пригороды.
09 25 Кофе или чай?
09 45 "Лесси". Сериал Канады.
10 10 Программа для детей.
10 35 Гимнастика для дошкольников.
10 40 Программа для детей.
11 00 "Горнист". Сериал Англии.
11 50 Телепокупки.
12 10 Сфинкс -загадки истории.
12 40 Урок английского языка.
13 00 Новости.
13 10 Агробизнес.
13 20 Мир, люди, деньги.
13 30 Сельское хозяйство в мире.
13 45 "Плебания". Сериал .
14 10 Дом полный животных.
14 30 Экран с цветком.
14 35 Телепокупки.
14 55 Время компьютера.
15 25 Тележурнал.
13 35 Обещание кино.
16 00 Новости.
16 10 Биржа.
16 25 Автомикс.
16 45 "Класс на каблуках". Сериал пр-ва Польши.
17 15 "Мода на успех". Сериал
17 35 Фестиваль польских фильмов.
18 00 Телеэкспресс.
18 20 Гость первой программы.
18 35 "Клан". Сериал Польши.
19 05 "Волшебницы". Сериал
20 00 Вечеринка.
20 15 Выборы поляков.
20 30 Новости.
21 10 Смотри в оба.
22 10 Телетеатр.
23 35 Новости.
00 00 Спортивная программа.
00 05 Хорошие книги.
00 35 "Сладкая жизнь". Фильм

Wtorek

07 00 Кофе или чай?
08 30 Телепокупки.
09 00 Новости.
09 12 Погода.
09 15 Краковские пригороды.
09 25 Кофе или чай?
09 45 Мультсериал.
10 10 Музыкальная программа для детей.
10 20 Гимнастика губ и языка.
10 30 Программа для детей.
11 00 "Горнист". Сериал Англии.
11 55 Телепокупки.
12 10 Документальный фильм.
12 45 Урок английского языка.
13 00 Новости.
13 10 Агробизнес.
13 20 В Евросоюз.
13 45 "Клан". Сериал Польши.
14 15 Дом Муратора.
14 35 Телепокупки.
14 50 За кулисами армии.
15 25 Каталог памятников.
15 35 Исторические пейзажи.
16 00 Новости.
16 10 Русский Израиль.
16 35 За кулисами ПНР.
16 40 "Класс на каблуках". Сериал пр-ва Польши.
17 10 "Мода на успех". Сериал
18 00 Телеэкспресс.
18 20 Гость первой программы.
18 35 "Клан". Сериал Польши.
19 05 Обычные необычные.
20 00 Вечеринка.
20 30 Новости.
21 10 "Военное следствие". Сериал пр-ва США.
22 00 Сердце из угля.
22 35 Форум.
23 30 Новости.
23 55 Спортивная программа.
00 00 "Сельские каникулы". Фильм пр-ва США.

Środa

07 00 Кофе или чай?
09 00 Новости.
09 15 Кофе или чай?
09 45 Мультсериал.
10 10 Программа для детей.
10 30 Гимнастика.
10 35 Верблюд.
11 00 "Военное следствие". Сериал пр-ва США.
11 55 Телепокупки.
12 15 Путеводитель по бизнесу.
12 40 Урок английского языка.
13 00 Новости.
13 10 Агробизнес.
13 20 Контрасты.
13 25 Сама жизнь.
13 45 "Клан". Сериал Польши.
14 15 Прогулки с дедушкой.
14 35 Телепокупки.
14 50 У себя.
15 15 Четверть часа на экране.
15 35 Путешественник.
16 00 Новости.
16 10 Опередить болезнь.
16 30 Лицом к лицу с Европой.
17 05 "Класс на каблуках". Сериал пр-ва Польши.
17 30 "Мода на успех". Сериал
18 00 Телеэкспресс.
18 20 Гость первой программы.
18 35 "Клан". Сериал
19 05 Жизнь моя.
20 00 Вечеринка.
20 30 Новости.
21 10 "Бермудский треугольник". Фильм США.
22 45 Криминальная хроника.
23 15 Облик медиа.
23 35 Новости.
00 00 Спортивная студия.
00 05 Противоречивый документ.
01 00 "Полет над гнездом кукушки". Фильм пр-ва США.

Czwartek

07 15 Трансляция богослужения из Еревана.
10 00 Новости.
10 14 Погода.
10 20 "Пиппи". Сериал Швеции.
10 10 Дети детям.
10 45 Программа для детей.
11 15 "Бермудский треугольник". Фильм пр-ва США.
12 40 Телепокупки.
13 00 Новости.
13 10 Агробизнес.
13 25 Горизонты.
13 45 "Клан". Сериал Польши.
14 10 Советы.
14 25 Телепокупки.
14 40 Женщины Белого дома.
14 50 Поиски погибшей цивилизации.
15 20 Тележурнал.
15 40 Непохожие.
16 00 Новости.
16 10 Тележурнал.
17 00 "Класс на каблуках". Сериал пр-ва Польши.
17 30 "Мода на успех". Сериал
18 00 Телеэкспресс.
18 20 Гость первой программы.
18 35 "Плебания". Сериал
19 05 Решение принимать тебе.
20 00 Вечеринка.
20 30 Новости.
21 10 "Экстрадиция 3". Сериал
22 10 Дело для репортера.
22 45 Политический еженедельник.
23 35 Новости.
00 00 Спортивная программа.
00 05 Пегас.
00 35 "Росвелл". Фильм США.

Piątek

07 00 Кофе или чай?
09 00 Новости.
09 15 Краковские пригороды.
09 25 Кофе или чай.
09 45 Мультсериал.
10 10 Программа для детей.
10 35 Гимнастика.
10 40 Программа для детей.
10 55 Жизнь как музыка.
11 45 Телепокупки.
12 10 Документальный фильм.
13 00 Новости.
13 10 Агробизнес.
13 25 Время расслабиться.
13 45 "Плебания". Сериал
14 40 Телепокупки.
14 40 Телепокупки.
14 55 Мы из Норвегии.
15 10 Дом Муратора.
15 35 Как творчески решать проблемы.
16 00 Новости.
16 10 Репортаж.
16 35 Широкие пути.
17 05 Рай.
17 30 "Мода на успех". Сериал
18 00 Телеэкспресс.
18 20 Гость первой программы.
18 35 "Плебания". Сериал
19 05 Свидание "втемную".
19 45 Какая это мелодия?
20 10 Вечеринка.
20 30 Новости.
21 10 "Аквариум". Часть 2. Фильм пр-ва Польши.
22 05 Развлекательная программа.
22 45 Сопот 2001.
23 30 Новости.
23 50 Спортивная программа.
00 00 "Голод". Сериал
00 30 "Мрачное наследство". Сериал пр-ва США.
01 15 "Торт подан". Сериал

Sobota

07 30 Все об огороде.
08 00 Агролиния.
09 00 Новости.
09 12 Погода.
09 15 "Дом Чернокнижника". Сериал пр-ва Англии.
09 45 Католическая программа для детей.
10 10 Кибермания.
10 40 "Сабрина". Сериал
11 05 "Дорогая, я уменьшил детей". Сериал пр-ва США.
12 00 Что вы на это?
12 35 Безопасность.
13 00 С камерой среди животных.
13 30 Миллиард в уме.
13 00 Новости.
14 10 Животные мира.
14 45 Развлекательная программа.
16 05 Документальный сериал.
16 35 "Сладкие мечты". Сериал
17 25 Телетурнир.
18 00 Телеэкспресс.
18 20 Гость первой программы.
18 30 "Плебания". Сериал
19 00 Любим польские сериалы.
19 30 Какая это мелодия?
20 00 Вечеринка.
20 30 Новости.
21 05 "И кто это говорит". Фильм
22 40 Мотожурнал.
23 00 Профессиональный бокс.
23 55 Спортивная студия.
00 45 "Адская жара". Фильм

Niedziela

07 30 Прошу ответить.
07 45 Остановка Евросоюз.
08 35 Животные мира.
09 05 Волшебный перископ.
09 30 Телеутро.
10 00 "Зов крови". Сериал пр-ва Канады.
11 00 Неделя.
11 30 "Военная невеста". Сериал пр-ва Польши.
12 25 Выбери теледиск.
13 00 Трансляция богослужения.
13 10 Католический журнал.
13 25 Азбука здоровья.
14 00 Новости.
14 10 Вверх ногами.
14 45 Телетурнир.
15 25 "Благородный дом". Сериал
17 20 Телетурнир.
18 00 Телеэкспресс.
18 20 Теледневник.
18 35 "Жильцы". Сериал
19 05 Стоит посмеяться.
19 30 Какая это мелодия?
20 00 Вечеринка.
20 30 Новости.
20 52 Спорт.
20 58 Прогноз погоды.
21 05 "Переселения". Сериал
22 05 Спортивная программа.
22 45 Спортивная студия.
23 15 "Маленький Будда". Фильм
01 35 Спортивный журнал.
01 55 Ночь с Интернет.

Poniedziałek
24 września
TVP 2
08 20 Мультсериал.
08 50 Студия красоты.
09 00 Местная программа.
09 30 "Добро и зло". Сериал пр-ва Польши.
10 30 Развлекательная программа.
11 25 Отчизна.
11 45 Репортаж.
12 10 "Люци Салливан". Сериал
12 35 "Девушки из Новолипок". Фильм пр-ва Польши.
14 00 Панорама.
14 10 "Их пятеро". Сериал пр-ва США.
14 55 "Повести Энид Блайтон". Сериал пр-ва Англии.
15 20 Документальный фильм.
16 15 Телетурниры.
16 40 Местная программа.
17 00 Панорама.
17 10 Теленовелла пр-ва Польши.
17 40 Тележурнал экспресса репортеров.
18 35 От уха до уха.
18 50 Местная программа.
19 22 Погода.
19 30 Панорама.
19 55 Телетурнир.
20 25 Документальный фильм.
20 55 Поющие фортепиано.
22 00 Панорама.
22 20 Спортивная программа.
22 28 Погода.
22 35 Концерт.
23 25 "Убить шакала". Фильм пр-ва Польши.
01 15 Репортаж.

Polsat
07 00 Музыкальная программа.
08 00 Мультсериал.
08 25 Сериал для молодежи.
08 50 "Озеро мечты". Сериал пр-ва США.
09 45 "Асы из класса". Сериал пр-ва США.
10 40 "Чудо любви". Сериал пр-ва Аргентины.
11 35 "Просто любовь". Сериал пр-ва Бразилии.
12 30 "Приемная семья". Сериал пр-ва Польши.
13 00 "Чуткость и ложь". Сериал пр-ва Польши.
13 30 Жизненный шанс.
14 30 Телешоу.
15 30 Твой врач.
15 45 Достаточно захотеть.
16 00 Сериал для молодежи.
16 30 Информация.
16 45 Мультсериал.
17 15 "Чуткость и ложь". Сериал пр-ва Польши.
17 45 "Озеро мечты". Сериал пр-ва США.
18 35 "Чудо любви". Сериал пр-ва Перу.
19 30 Информация.
19 45 Спортивный тележурнал.
19 50 Прогноз погоды.
20 05 "Дикая луна". Сериал пр-ва Аргентины.
21 00 Телетурнир.
21 55 "Специалист". Фильм пр-ва США.
00 00 Бизнес-информация.
00 20 Прогноз погоды.
00 25 Политические граффити.
00 50 "Остаться Мисс". Сериал пр-ва Польши.
01 45 "Мой папа невиновен". Фильм пр-ва Италии.
03 40 Музыка.

Białystok
08 00 Мультсериалы.
08 30 Мультсериал.
09 00 Повесть о вкусах.
09 20 Программа советов.
09 35 "Любой ценой". Сериал пр-ва Венесуэлы.
10 30 "Фраглеси". Сериал пр-ва Польши.
11 00 "Комната 107". Сериал пр-ва Польши.
11 30 Тележурнал рыболова.
11 45 Дом Муратора.
12 15 "Сага Джексонов". Фильм пр-ва США.
13 00 Приглашение.
13 20 Биографии с рефреном.
13 45 Советы.
14 00 Легенды далеких миров.
14 30 Документальный фильм.
15 00 "Таинственная женщина". Сериал пр-ва Венесуэлы.
16 35 Балтийские повести.
17 00 Панорама.
17 10 Объектив.
17 15 Репортаж.
17 30 "Лэсси". Сериал пр-ва Канады.
19 05 Объектив.
19 20 Гость дня.
19 30 Диагноз.
20 00 Вечернее кино.
21 35 Телекурьер.
22 05 "Парад юмора". Сериал пр-ва Англии.
22 30 Объектив.
23 00 Это тема.
23 15 Открой новый мир.
23 45 Ночной джаз.

Polonia
16 00 Новости.
16 10 Тележурнал.
16 25 Развлекательная программа.
17 20 Мультсериал.
18 00 Телеэкспресс.
18 20 Гость программы.
18 30 Спортивная неделя.
19 20 Телеоказия.
19 35 "Клан". Сериал пр-ва Польши.
20 00 Польская школа в Тбилиси.
20 15 Мультфильм.
20 30 Новости.
20 55 Погода.
20 57 Спорт.
21 00 "Сменщики". Сериал пр-ва Польши.
22 00 Музыка соединяет поколения.
22 45 Приглашение.
23 05 Репортаж.
23 30 Панорама.
23 50 Спортивная программа.
23 55 С искусством на ты.
01 05 Музыкальный журнал.
01 30 Новости.
02 00 Польская школа в Тбилиси.
02 15 Мультфильм.
02 30 Новости.
02 55 Спортивная программа.
02 59 Погода.
03 00 "Клан". Сериал пр-ва Польши.
03 30 "Сменщики". Фильм пр-ва Польши.
04 30 Музыка соединяет поколения.
05 30 Приглашение.
05 35 Репортаж.
06 00 Панорама.
06 20 Спортивная программа.
06 30 Репортаж.

Wtorek
25 września
TVP 2
08 20 Мультсериал.
08 50 Студия красоты.
09 00 Местная программа.
09 30 "Бар Атлантик". Сериал пр-ва Польши.
10 00 "Доктор из альпийской деревни". Сериал
11 00 "Земля - последнее противостояние". Сериал
11 45 Знаки времени.
12 05 "Люци Салливан". Сериал
12 30 Загадочные существа.
13 00 Программа кабаре.
14 00 Панорама.
14 10 "Их пятеро". Сериал США.
14 55 "Повести Энид Блайтон". Сериал пр-ва Англии.
15 20 Репортаж.
15 50 Польский пейзаж.
16 15 Телетурнир.
16 40 Местная программа.
17 00 Панорама.
17 10 Теленовелла пр-ва Польши.
17 45 Мир без фикции.
18 35 От уха до уха.
18 50 Местная программа.
19 21 Погода.
19 30 Панорама.
19 50 Музыкальный журнал.
19 55 Один из десяти.
20 30 Люблю кино.
21 05 Документальный фильм.
21 50 Музыкальная программа.
22 00 Панорама.
22 20 Спортивная программа.
22 28 Погода.
22 35 Тележурнал экспресса репортеров.
23 35 Визит Папы Римского в Казахстан.
23 55 Художественный фильм.
01 30 Документальный фильм.

Polsat
07 00 Музыкальная программа.
08 00 Мультсериал.
08 25 Сериал для молодежи.
08 50 "Озеро мечты". Сериал
09 45 "В кругу тайн". Сериал
10 40 "Чудо любви". Сериал
11 35 "Просто любовь". Сериал .
12 30 Телешоу.
13 00 "Чуткость и ложь". Сериал
13 30 Телетурнир.
14 30 Телешоу.
15 30 Мотожурнал.
16 00 Мультсериал.
16 30 Информация.
16 45 Мультсериал.
17 15 "Чуткость и ложь". Сериал
17 45 "Ксена". Сериал США.
18 35 "Чудо любви". Сериал
19 30 Информация.
19 45 Спортивный журнал.
19 50 Прогноз погоды.
19 55 Выборы 2001.
20 05 "Дикая луна". Сериал
21 00 "Адам и Ева". Сериал
21 30 "Приемная семья". Сериал пр-ва Польши.
22 00 "Легионер". Фильм США.
23 50 Репортаж.
00 00 Бизнес информация.
00 25 Прогноз погоды.
00 30 Политические граффити.
00 45 Лига мастеров.
01 50 На любую тему.
02 55 Музыка на бис.

Białystok
08 00 "Анатолий". Сериал
08 30 Мультсериалы.
09 00 Повести о вкусах.
09 20 Программа советов.
09 35 "Любой ценой". Сериал
10 30 "Фраглеси". Сериал
11 00 "Комната 107". Сериал
11 30 Советы.
11 45 Телекурьер.
12 15 "Для проблем Беднарский". Сериал пр-ва Польши.
13 15 Концерт.
14 00 Документальный фильм.
15 00 "Таинственная женщина". Сериал пр-ва Венесуэлы.
16 35 На волне.
17 00 Панорама.
17 10 Объектив.
17 15 Азбука.
17 30 Друзья животных.
19 05 Объектив.
19 20 Гость дня.
19 30 С рюкзаком и чемоданом.
20 00 Вечернее кино.
21 30 Телекурьер.
22 00 "Парад юмора". Сериал
22 30 Объектив.
23 00 Это тема.
23 15 Документальный фильм.
00 15 Интернет-журнал.
00 30 Ночное кино.

Polonia
07 00 Кофе или чай?
08 30 Гость программы.
08 45 Кофе или чай?
09 00 Новости.
09 15 Краковские пригороды.
09 25 Кофе или чай?
09 40 "Клан". Сериал Польши.
10 05 Телетурнир для детей.
10 30 Программа для детей.
11 00 "Сменщики". Сериал
12 00 С искусством на ты.
13 00 Новости.
13 10 Встреча с традицией.
13 40 Театральная программа.
14 10 "Клан". Сериал Польши.
14 35 Спортивная неделя.
15 25 Репортаж.
16 00 Новости.
16 10 Отчизна.
16 25 Развлекательная программа.
17 20 Мультфильм.
17 30 Репортаж.
18 00 Телеэкспресс.
18 20 Гость первой программы.
18 30 Дети детям.
18 45 "Авантюра". Сериал
19 20 Телеоказия.
19 35 "Клан". Сериал
20 00 Вести Полонии.
20 15 Мультсериал.
20 30 Новости.
21 00 "Успех". Сериал
21 30 Далекие близкие.
22 00 Репортаж с форума.
22 30 Вечер с Ягельским.
23 10 Мультфильм.
23 30 Панорама.
23 50 Спортивная программа.
00 00 Документальный фильм.
00 25 Визит Папы Римского в Казахстан.
00 45 Форум.
01 15 Мотивы.
01 30 Новости.
01 55 Спортивная программа.
02 59 Прогноз погоды.
03 00 "Клан". Сериал Польши.
03 30 "Успех". Сериал
03 55 Далекие близкие.
04 25 Репортаж с форума.
04 55 Вечер с Ягельским.
05 40 Визит Папы Римского в Казахстан.
06 00 Панорама.
06 20 Спортивная программа.
06 25 Репортаж.02 30 Новости.
03 00 "Клан". Сериал Польши.

Środa
26 września
TVP 2
08 20 Мультсериал.
08 50 Студия красоты.
09 00 Местная программа.
09 30 "В лабиринте". Сериал пр-ва Польши.
10 00 "Доктор из альпийской деревни". Сериал
10 50 "Несколько дней из жизни Обломова". Фильм пр-ва СССР.
13 05 Развлекательная программа.
14 00 Панорама.
14 10 "Их пятеро". Сериал
14 55 "Повести Энид Блайтон". Сериал пр-ва Англии.
15 25 Программа для детей.
15 45 Развлекательная программа.
16 40 Местная программа.
17 00 Панорама.
17 10 "Святая война". Сериал 17 40 Вечер с Ягельским.
18 35 Музыкальная программа.
18 40 От уха до уха.
18 50 Местная программа.
19 22 Погода.
19 30 Панорама.
19 50 Музыкальный журнал.
19 55 Один из десяти.
20 25 Варшавская осень.
20 50 "Необычно спокойный человек". Фильм пр-ва Польши.
22 00 Панорама.
22 20 Спортивная программа.
22 27 Погода.
22 35 Специальная линия.
23 35 "Враждебное намерение". Фильм пр-ва США.
01 10 Мир без фикций.
02 00 Европейский футбольный обзор..

Polsat
07 00 Музыкальная программа.
08 00 Мультсериалы.
08 50 "Ксена". Сериал
09 45 "Секретный агент". Сериал пр-ва США.
10 40 "Чудо любви". Сериал
11 35 "Просто любовь". Сериал пр-ва Бразилии.
12 30 "Адам и Ева". Сериал пр-ва Польши.
13 00 "Чуткость и ложь". Сериал пр-ва Польши.
13 30 Телетурнир.
14 30 Телешоу.
15 25 "13 участок". Сериал пр-ва Польши.
16 00 Сериал для молодежи.
16 30 Информация.
16 45 Мультсериал.
17 15 "Чуткость и ложь". Сериал пр-ва Польши.
17 55 "Макгайвер". Сериал США.
18 35 "Чудо любви". Сериал пр-ва Перу.
19 30 Информация.
19 45 Спортивный журнал.
19 50 Прогноз погоды.
20 00 "Дикая луна". Сериал
21 00 "Адам и Ева". Сериал
21 30 "Мир Плохих". Сериал
22 05 Художественный фильм.
23 50 Репортаж.
00 00 Бизнес-информация.
00 20 Прогноз погоды.
00 25 Политические граффити.
00 40 "Алли Макбилл". Сериал пр-ва США.
02 00 "Мститель". Фильм пр-ва США.
03 50 Музыка на бис.

Białystok
08 00 Мультсериалы.
09 00 Доброе утро!
09 35 "Любой ценой". Сериал пр-
10 30 "Фраглеси". Сериал
11 00 "Комната 107". Сериал
11 30 Ближе к закону.
11 45 Телекурьер.
12 15 "Полицейские из Томас". Сериал пр-ва США.
13 00 Теленовости.
13 15 Развлекательная программа.
14 00 Документальный сериал.
14 30 Тележурнал.
15 00 "Таинственная женщина". Сериал пр-ва Венесуэлы.
16 35 Повести обычных людей.
17 00 Панорама.
17 10 Объектив.
17 15 Мир с камерой.
17 30 "По велению сердца". Фильм пр-ва Канады.
19 30 Репортаж.
20 00 Вечернее кино.
21 35 Телекурьер.
22 05 "Парад юмора". Сериал
22 30 Объектив.
23 00 Это тема.
23 15 Ближе к закону.
23 30 Теленовости.
23 45 Музыкальная программа.
00 20 Ночное кино.

Polonia
07 00 Кофе или чай?
08 30 Гость программы.
08 45 Кофе или чай?
09 00 Новости.
09 15 Краковские пригороды.
09 25 Кофе или чай?
09 40 "Клан". Сериал
10 05 Программа для детей.
10 30 "Авантюра". Сериал
10 50 Музыкальная программа.
11 00 "Успех". Сериал
11 30 Документальный фильм.
11 55 Пегас.
12 25 Люди пишут письма.
12 45 Мультфильм.
13 00 Новости.
13 10 Документальный фильм.
13 25 Вести Полонии.
13 40 Хорошие книги.
14 10 "Клан". Сериал
14 35 Форум.
15 25 Тележурнал.
15 35 Замки и дворцы Шленска.
16 00 Новости.
16 10 Кулинарное путешествие.
16 30 Развлекательная программа.
17 15 Мультфильм.
17 30 Рай.
18 20 Гость первой программы.
18 35 Программа для детей.
18 50 Мультсериал.
19 20 Телепокупки.
19 35 "Клан". Сериал
20 00 Теледневник.
20 15 Мультсериал.
20 30 Новости.
21 00 "Узы любви". Фильм
22 35 Репортаж.
23 10 Форум Полонии
23 30 Панорама.
23 50 Спортивная программа.
00 00 Сад искусств.
00 25 Мультфильм.
00 40 Специальная линия.
01 30 Новости.
02 00 Теледневник.
02 15 Мультфильмы.
02 30 Новости.
03 00 "Клан". Сериал
03 20 "Узы любви". Фильм
05 05 Репортаж.

Czwartek
27 września
TVP 2
08 20 Мультсериал.
08 50 Студия красоты.
09 00 Местная программа.
09 30 "В лабиринте". Сериал
10 05 "Доктор из альпийской деревни". Сериал
10 55 "Дворянское гнездо". Фильм
12 45 Мир, который не может погибнуть.
13 05 Программа кабаре.
14 00 Панорама.
14 10 "Их пятеро". Сериал
14 55 "Повести Энид Блайтон". Сериал пр-ва Англии.
15 25 Программа для детей.
15 45 Спортивная студия.
18 00 Ясь Фасоля.
18 35 Спортивная студия.
20 50 Публицистическая программа.
21 05 Спортивная студия.
23 10 Панорама.
23 25 Спортивная программа.
23 33 Погода.
23 40 Визит Папы Римского в Армению.
23 55 997. Криминальный журнал.
00 35 "Из архива Х". Сериал
01 30 "Звезда". Фильм

Polsat
07 00 Музыкальная программа.
08 00 Мультсериал.
08 25 Сериал для молодежи.
08 40 "Макгайвер". Сериал США.
09 45 Сериал о природе.
10 40 "Чудо любви". Сериал
11 35 "Просто любовь". Сериал
12 30 "Адам и Ева". Сериал
13 00 "Чуткость и ложь". Сериал
13 30 Телетурнир.
14 30 Развлекат. программа.
15 20 "Мир Плохих". Сериал
16 05 Мультсериал.
16 30 Информация.
16 45 Мультсериал.
17 15 "Чуткость и ложь". Сериал.
17 45 "Ксена". Сериал США.
18 35 "Чудо любви". Сериал
19 30 Информация.
19 45 Спортивный журнал.
19 55 Прогноз погоды.
20 05 "Дикая луна". Сериал
21 00 "Адам и Ева". Сериал
21 30 "13 участок". Сериал
22 05 "Миссия во времени". Сериал пр-ва США.
23 00 "Голый патруль". Сериал
23 25 Телевизионное следственное бюро.
00 00 Бизнес-информация.
00 20 Прогноз погоды.
00 25 Политические граффити.
00 40 "Приятели". Сериал США.
01 05 "Девушка на качелях". Фильм пр-ва США.
02 55 Музыка на бис.

Białystok
08 00 Мультсериалы.
09 00 Доброе утро!
09 35 "Любой ценой". Сериал пр-ва Венесуэлы.
10 30 "Фраглеси". Сериал пр-ва Польши.
11 00 "Комната 107". Сериал пр-ва Польши.
11 30 Советы.
11 45 Телекурьер.
12 15 "Рыцари и разбойники". Сериал пр-ва Польши.
13 05 У себя.
13 30 Европа за забором.
14 00 Мир садов.
14 35 Телетурнир.
15 00 "Таинственная женщина". Сериал пр-ва Венесуэлы.
16 35 Диагноз.
17 00 Панорама.
17 10 Объектив.
17 15 Программа советов.
17 35 Тележурнал.
19 05 Объектив.
19 20 Гость дня.
19 30 Вокруг нас.
19 55 Спортивные школы.
20 00 "Соединенные судьбы". Сериал пр-ва США.
20 50 Музыка в кино.
21 35 Тележурнал.
22 05 "Парад юмора". Сериал пр-ва Англии.
22 30 Объектив.
23 00 Это тема.
23 15 Ночное кино.

Polonia
07 00 Мультфильм.
07 15 Трансляция богослужения из Еревана.
10 02 Новости.
10 15 Теленовелла пр-ва Польши.
10 40 Программа для детей.
10 55 Мультсериал.
11 25 "Узы любви". Фильм пр-ва Италии.
13 00 Новости.
13 10 Сад искусств.
13 35 360 градусов вокруг тела.
13 55 Композиторы. Ф. Шопен.
14 10 Теленовелла пр-ва Польши.
14 35 Специальная линия.
15 25 Репортаж.
16 00 Новости.
16 10 Люди пишут письма.
16 30 Развлекательная программа.
17 30 Квадрат.
18 00 Телеэкспресс.
18 20 Гость программы.
18 30 Программа для детей.
18 40 Программа для детей.
18 50 "Звездный пират". Сериал пр-ва Польши.
19 20 Телеоказия.
19 35 Теленовелла пр-ва Польши.
20 00 Польские вкусы.
20 15 Мультсериал.
20 30 Новости.
20 55 Прогноз погоды.
20 57 Спорт.
21 00 Телетеатр.
22 05 Концерт.
22 55 Мультфильм.
23 05 Чрезвычайный пересмотр.
23 30 Панорама.
23 45 Спортивная студия.
00 00 Визит Папы Римского в Армению.
00 20 С искусством на ты.
00 50 Политический еженедельник.
01 35 Новости.
02 00 Польские вкусы.
02 15 Мультсериал.
02 30 Новости.
02 55 Спорт.
02 59 Прогноз погоды.
03 00 Теленовелла пр-ва Польши.
03 30 Телетеатр.
04 35 Концерт.
05 25 Мультфильм.
05 40 Визит Папы Римского в Армению.
06 00 Панорама.
06 15 Спортивная программа.
06 30 С искусством на ты.
06 45 Польские вкусы.

Piątek
28 września
TVP 2
08 20 Мультсериал.
08 50 Студия красоты.
09 00 Местная программа.
09 30 "В лабиринте". Сериал.
10 00 Публицистическая программа.
10 30 Центр или граница.
11 00 "Скупой". Фильм Франции.
13 00 Шанс на успех.
14 00 Панорама.
14 10 "Их пятеро". Сериал США.
15 05 "Повести Энид Блайтон". Сериал пр-ва Англии.
15 20 Репортаж.
15 45 Развлекательная программа.
16 40 Местная программа.
17 00 Панорама.
17 10 "Семейная комедия". Фильм
18 50 Местная программа.
19 22 Погода.
19 30 Панорама.
19 50 Музыкальная программа.
19 55 Развлекательная программа.
22 00 Панорама.
22 20 Спортивная программа.
22 28 Прогноз погоды.
22 35 Вечер с Ягельским.
23 25 Видеотека взрослого человека.
00 00 "Бурный понедельник". Фильм пр-ва Англии.
01 35 "Хемингуэй". Сериал

Polsat
07 00 Музыкальная программа.
08 00 Мультсериал.
08 25 Сериал для молодежи.
08 40 "Макгайвер". Сериал
09 45 "Жертвы кораблекрушения". Сериал
10 40 "Чудо любви". Сериал
11 35 "Просто любовь". Сериал
12 30 "Адам и Ева". Сериал
13 00 "Чуткость и ложь". Сериал
13 30 Телетурнир.
14 30 Развлекательная программа.
15 25 "Мир Плохих". Сериал
16 00 Мультсериал.
16 30 Информация.
16 45 Мультсериал.
17 15 "Чуткость и ложь". Сериал
17 45 "Ксена". Сериал
18 35 "Чудо любви". Сериал
19 30 Информация.
19 45 Спортивный журнал.
19 50 Прогноз погоды.
20 05 "Дикая луна". Сериал
21 00 "Адам и Ева". Сериал
21 30 "13 участок". Сериал
22 05 "Миссия во времени". Сериал пр-ва США.
23 00 "Голый патруль". Сериал
23 25 Телевизионное следственное бюро.
00 00 Бизнес-информация.
00 20 Прогноз погоды.
00 25 Политические граффити.
00 40 "Приятели". Сериал
01 10 "Любовь в Германии". Фильм пр-ва Германии.
03 20 Музыка на бис.

Białystok
08 00 Мультсериалы.
09 00 Утренний журнал.
10 30 "Фраглеси". Сериал
11 00 "Комната 107". Сериал
11 30 Советы.
11 45 Телекурьер.
12 15 "Рыцари и разбойники". Сериал пр-ва Польши.
13 05 У себя.
13 35 Европа за забором.
14 00 Мир садов.
14 35 Телетурнир.
16 35 Медицинский журнал.
17 00 Панорама.
17 15 Программа советов.
17 30 Тележурнал.
17 46 Интернет-концерт.
18 00 Студия выборов.
19 05 Объектив.
19 20 Гость дня.
19 55 Спортивные школы.
20 00 "Соединенные судьбы". Сериал пр-ва США.
20 50 Музыка в кино.
21 35 Спортивная программа.
22 05 "Парад юмора". Сериал
22 30 Объектив.
23 00 Это тема.
23 15 Ночное кино.

Polonia
07 00 Кофе или чай?
08 30 Гость программы.
08 45 Кофе или чай?
09 00 Новости.
09 15 Краковские пригороды.
09 25 Кофе или чай?
09 40 Теленовелла пр-ва Польши.
10 10 Программа для детей.
10 35 "Звездный пират". Сериал
11 00 Документальный фильм.
11 50 С искусством на ты.
12 05 Теледневник.
12 15 Вечер с Ягельским.
13 00 Новости.
13 10 Тележурнал культуры.
13 40 Басни.
14 10 Теленовелла пр-ва Польши.
15 20 Хороводы.
15 35 Концерт.
16 00 Новости.
16 10 За кулисами армии.
16 35 Документальный фильм.
17 15 Азбука.
17 30 Кулинарный журнал.
18 00 Телеэкспресс.
18 20 Гость первой программы.
18 30 Программа для детей.
18 45 Игры с польским языком.
19 20 Телеоказия.
19 35 Теленовелла пр-ва Польши.
20 00 Евроэкспресс.
20 15 Вечеринка.
20 30 Новости.
21 00 "Плебания". Сериал
21 35 Документальный фильм.
22 00 Программа Полонии.
22 15 Развлекательная программа.
23 05 Сентиментальное путешествие.
23 30 Панорама.
23 50 Спортивная программа.
00 00 Поговорим.
01 00 Первый крик.
01 30 Новости.
02 00 Евроэкспресс.
02 15 Мультфильм.
02 30 Новости.
03 00 Теленовелла пр-ва Польши.
03 30 "Плебания". Сериал
03 55 Документальный фильм.
04 20 Программа Полонии.
04 35 Репортаж.
05 45 Азбука.
06 00 Панорама.
06 20 Спортивная программа.
06 30 Чрезвычайный пересмотр.03 50 Свидетель истории.
04 25 Программа Полонии.
04 40 Программа кабаре.
05 35 "Честь ребенка". Фильм пр-ва Польши.
06 40 Хороводы.

Sobota
29 września
TVP 2
08 00 Эхо недели.
08 30 Попробуем вместе.
09 00 Местная программа.
10 00 "Врач". Сериал пр-ва США.
10 25 "Собачий мир". Сериал пр-ва Канады.
10 50 Не только для командос.
11 20 Тележурнал.
11 40 Развлекательная программа.
12 10 Арка Ноя.
12 35 Кино без родителей.
13 00 "Тайная миссия". Сериал
13 30 "Известный Джетт Джексон". Сериал пр-ва США.
14 00 В стране улыбки.
15 00 Телетурнир.
15 30 Теленовелла пр-ва Польши.
16 00 Семейное телепредставление.
17 00 Поющие фортепиано.
18 00 Все о породах собак.
18 30 Автограф.
19 00 Местная программа.
19 30 Панорама.
19 55 Тележурнал.
20 55 Встреча с балладой.
21 50 Слово на воскресенье.
22 00 Панорама.
22 20 Спортивная программа.
22 27 Прогноз погоды.
22 35 "Враждебный переворот". Фильм пр-ва США.
01 10 "Охота на мужчину". Сериал пр-ва США.
01 00 Художественный фильм.

Polsat
07 00 Развлекательная программа.
08 00 Твой врач.
08 15 Достаточно захотеть.
08 30 Католический журнал.
09 00 Мультсериалы.
10 00 "Таинственный рыцарь". Сериал пр-ва США.
10 30 Сериал для молодежи.
10 55 Развлекательная программа.
12 00 "Главный день Африки". Фильм пр-ва США.
13 40 "Бумажный тигр". Фильм пр-ва Англии.
15 30 "Ангелочек родом из ада". Сериал пр-ва США.
16 00 4 х 4. Мотожурнал.
16 30 Информация.
16 40 Прогноз погоды.
16 45 "Больница". Сериал
17 10 Публицистическая программа.
17 50 "В кругу тайн". Сериал
18 40 "Асы из класса". Сериал
19 30 Информация.
19 50 Спортивный журнал.
19 55 Прогноз погоды.
20 05 Телетурнир.
21 00 "Медовые годы". Сериал
21 45 "Грачиковы". Сериал
22 15 "Остаться мисс". Сериал
23 15 "Черный гром". Фильм пр-ва США.
01 00 "Повести из склепа". Сериал пр-ва США.
01 25 Плэйбой.
03 10 Ночное кино.
05 00 Музыка на бис.

Białystok
08 00 Мультсериалы.
09 00 Репортаж.
09 30 Религиозная программа.
10 00 "Доктор Квинн". Сериал пр-ва США.
11 00 Художественный фильм.
12 40 Документальный фильм.
13 30 Сокровищница.
13 55 Мексика и Караибские острова.
14 20 Спортивный журнал.
14 40 Документальный фильм.
15 30 "Большая Мег, маленькая Мег". Сериал пр-ва США.
15 55 На переломе.
17 30 Фестиваль музыки.
18 00 Программа советов.
18 20 Репортаж.
19 00 Объектив.
19 20 Репортаж.
20 00 "Поющие в терновнике". Сериал пр-ва США.
21 40 Телекурьер бис.
22 00 Кинопортреты.
22 30 Объектив.
22 40 Развлекательная программа.
23 00 Ночное кино.
00 35 Концерт.

Polonia
07 00 "Большая любовь Бальзака". Сериал пр-ва Польши.
08 00 Эхо недели.
08 30 Традиции.
09 00 Новости.
09 12 Погода.
09 15 Лечебница.
09 45 Зерно.
10 10 Программа для детей.
10 35 "Плебания". Сериал пр-ва Польши.
11 00 Документальный фильм.
11 35 Учим польский язык.
12 05 "Клан". Сериал пр-ва Польши.
13 20 События польской культуры.
14 10 Кулинарное путешествие.
14 35 Мультсериал.
15 00 Культурно-исторический журнал.
15 30 Телетурнир.
16 00 "Как есть". Сериал пр-ва Польши.
16 30 Диалоги с прошлым.
17 00 Программа советов.
17 20 Курьер из Вашингтона.
17 35 Репортаж.
18 00 Телеэкспресс.
18 20 Лидер.
18 30 Эра звезд.
19 05 "Добро и зло". Сериал пр-ва Польши.
19 55 Приглашение.
20 15 Мультсериал.
20 30 Новости.
20 50 Прогноз погоды.
20 53 Спорт.
21 00 "Счастье". Фильм пр-ва Польши.
22 55 Звезды кабаре.
23 30 Панорама.
23 50 Спортивная программа.
00 00 Бенефис Богуслава Качинского.
00 50 Репортаж.
01 25 "Добро и зло". Сериал пр-ва Польши.
02 15 Мультсериал.
02 30 Новости.
02 50 Спорт.
02 54 Прогноз погоды.
03 00 "Счастье". Фильм пр-ва Польши.
04 55 Звезды кабаре.
05 30 Сокровищница.
06 00 Панорама.
06 20 Спортивная программа.
06 30 Диалоги с прошлым.
07 00 Программа Полонии.

Niedziela
30 września
TVP 2
08 05 Фильм для глухих.
08 55 Слово на воскресенье.
09 00 Местная программа.
10 00 "Врач". Сериал пр-ва США.
10 30 "Собачий мир". Сериал
11 00 Фольклорный журнал.
11 30 Путешествие.
12 30 Кулинарное путешествие.
13 00 "Вихри страсти". Сериал пр-ва Франции.
14 30 Телепомощь.
15 30 Теленовелла пр-ва Польши.
16 00 Необитаемый остров.
17 00 "Добро и зло". Сериал
18 00 "Святая война". Сериал
18 30 Семь дней - мир.
19 00 Местная программа.
19 22 Погода.
19 30 Панорама.
19 50 Музыкальная программа.
20 00 Футбольный журнал.
20 55 Встреча с балладой.
22 00 Панорама.
22 20 Спортивная программа.
22 28 Прогноз погоды.
22 35 "Ворон". Сериал
23 25 Театральная студия.
00 10 "Бал". Фильм

Polsat
07 00 Развлекательная программа.
08 00 4 х 4. Мотожурнал.
08 30 Документальный сериал.
09 00 Мультсериалы.
10 00 Программа для детей.
10 30 Сериал для молодежи.
10 55 Музыкальная программа.
12 00 "Дхарма и Грег". Сериал
12 30 "Сейчас ты". Сериал
13 00 "Освободить касатку 2". Фильм пр-ва США.
14 50 "Секретный агент". Сериал
15 45 Развлекательная программа.
16 20 Фонд Польсат.
16 30 Информация.
16 40 Прогноз погоды.
16 45 "Приемная семья". Сериал
17 15 "Больница". Сериал
17 45 Телешоу.
18 35 Телетурнир.
19 30 Информация.
19 50 Спортивный журнал.
19 55 Прогноз погоды.
20 05 "Жертвы кораблекрушения". Сериал п
21 00 Жизненный шанс.
21 55 Телешоу.
22 55 "Настоящие невесты". Фильм пр-ва США.
01 00 "Баффи - гроза вампиров". Сериал пр-ва США.
01 55 Футбольный журнал.
03 00 Музыка на бис.

Białystok
08 00 "Открыватели невероятных тайн". Сериалы пр-ва США,
08 30 Мультсериал.
09 00 Сами о себе.
09 40 Тележурнал.
10 00 Польские монастыри.
10 30 "Доктор Квинн". Сериал
11 25 "Золотая восьмерка". Сериал пр-ва Австрии.
12 20 Региональный калейдоскоп.
12 30 "Волшебницы". Фильм
13 30 С рюкзаком и чемоданом.
14 00 Трансляция богослужения.
15 00 Католический журнал.
15 30 Религиозная программа.
16 00 Развлекательная программа.
16 15 На переломе.
16 40 Художественный фильм.
16 55 "Девушки с Испанской площади". Сериал пр-ва Италии.
17 55 Репортаж с концерта.
18 15 Концерт.
19 00 Объектив.
19 20 Региональный калейдоскоп.
19 35 Вечерний фильм.
21 10 Спортивная программа.
22 00 На волне.
22 30 Объектив.
22 40 Галерея сатириков.
23 00 Ночное кино.
00 40 Лабиринты культуры.

Polonia
07 15 "Добро и зло". Сериал
08 05 Слово на воскресенье.
08 10 Курьер из Вашингтона.
08 25 Репортаж.
09 05 Мультсериал.
09 25 Музыкальная программа.
09 50 Литературная программа.
10 25 Теленовелла пр-ва Польши.
11 20 Гений сцены.
12 40 Документальный фильм.
13 00 Трансляция богослужения.
13 10 Католический журнал.
13 30 Документальный фильм.
14 00 Трансляция богослужения.
15 05 Театр для молодежи.
15 50 Встреча с балладой.
16 35 Биографии.
17 20 Любим польские сериалы.
18 00 Телеэкспресс.
18 15 "Буква любви". Сериал
18 55 Концерт.
19 50 Дети Европы.
20 15 Вечеринка.
20 30 Новости.
21 00 "Прощание с осенью". Фильм пр-ва Польши.
22 35 Футбольный журнал.
23 30 Панорама.
23 50 Спортивная программа.
23 55 Репортаж.
00 45 Диалоги с прошлым.
00 15 Встреча с традицией.
01 35 Документальный фильм.
01 50 Дети Европы.
02 15 Мультсериал.
02 30 Новости.
03 00 "Прощание с осенью". Фильм пр-ва Польши.
04 40 Концерт.
05 35 Приглашение.
06 00 Панорама.
06 20 Спортивная программа.
06 30 Кулинарное путешествие.02 59 Погода.
03 00 "Клан". Сериал Польши.
03 30 "Сменщики". Фильм
04 30 Музыка соединяет поколения.
05 30 Приглашение.
06 00 Панорама.
06 20 Спортивная программа.
06 30 Где-то в Бещадах.

Ostatnie lato

W pamięci każdego człowieka jeszcze błyszczy barwami lato, jeszcze świeci łaskawe słońce, jeszcze słychać szum błękitnego morza, jeszcze widzać zielony las i polne kwiaty, jeszcze czuć górskie powietrze, jeszcze... Ale patrząc na ścianę, na której wisi kalendarz, rozumiesz, że jest już jesień, wraz z którą rozpocząłsię rok szkolny. Oczywiście to nie tylko lekcje, zadania, ćwiczenia, to spotkanie z kolegami i koleżankami, przyjaciółmi i przyjaciółkami, to spotkanie ze szkoła, która już od dziesięciu lat jest twoim drugim domem. Tak, 10 lat...

Ten rok, będzie piekielnie ciężki i trudny, niewymownie szalony, nad wyraz smutny i jednocześnie bajecznie szczęśliwy. Zapytajcie dla czego? Odpowiem: bo jest on (ten rok) dziwny, bo ostatni...

Może dla tego lato, które spędziliśmy w tym roku, było dla nas najwspanialszym czasem.

Dokładnie chciałabym opowiedzieć o pobycie grupy z Białorusi w Kazimierzu Dolnym. Pojechaliśmy tam na sesję letnią kursów z historii i literatury polskiej. Ten kurs był prowadzony przez nauczycieli z Lublina, ale były lekcje nie tylko z historii i literatury, ale i z chemii, biologii, matematyki, geografii, były też kursy komputerowe, ćwiczenia językowe i historia sztuki polskiej.

W ogóle spodobało mi się wszystko. I nic nie ma w tym dziwnego. Nawet lekcji i nawet latem mogą być ciekawe. Spodobał mi się proces nauczania: było pokazywano dużo filmów, opowiadano ciekawostki, na lekcji nie jesteś napięty, wszystko idzie samo, bo nauczyciele zachęcają do nauki. Ale najciekawszym i najweselszym przedmiotem była muzyka, gdy śpiewaliśmy miłe piosenki wszyscy razem i gdy odczuwaliśmy, że na jakiś czas jesteśmy jedną rodziną.

W czym mi te kursy pomogły?

Po pierwsze, była to praktyka językowa. Po drugie, otrzymałam dużo ciekawej i potrzebnej informacji. Po trzecie, poznałam miłych ludzi i bardzo przyjemnie spędziłam wakacje. Gdy mówiłam, że to moje ostatnie wolne lato, miałam na myśli to, że zorganizowałam swój odpoczynek tak, aby zapamiętać go na całe życie...

W drugiej połowie dnia zwiedzaliśmy miasto i jego okolice.

Grupa uczestników kursów przed Muzeum Marii Kuncewiczowej w Kazimierzu Dolnym

Wieczorami robiliśmy to, na co mieliśmy ochotę.

Mówi się, że Kazimierz Dolny nad Wisła był założony przez samego Kazimierza Wielkiego, o czym świadczy zamek i baszta z tamtych czasów. Kazimierz to jedno z najpiękniejszych miast w Polsce, które odwiedza dużo turystów.

Wszyscy są zaczarowani Małym Rynkiem ze studnią pośrodku, małymi uliczkami, pięknymi domami. Mimo dużej ilości współczesnych budynków, wykonanych w stylu renesansowym, harmonia miasteczka nie jest zepsuta. Jedno z najciekawszych miejsc to Góra Trzech Krzyży. Legenda głosi, że krzyże wzniesiono po epidemii, która miała miejsce na początku XIX wieku. Z tej góry widać piękną panoramę miasta i Wisłę. Podczas naszego pobytu w Kazimierzu Wisła niemal wyszła z brzegów. Bardzo się przestraszyliśmy. Bez względu na to spędziliśmy tam piękne chwile i w ciągu dwóch tygodni staliśmy się prawdziwą rodziną. Podczas pożegnania wszyscy płakaliśmy. Umówiliśmy się na spotkanie w Kazimierzu jeszcze raz.

Szkoda, że byliśmy tam za krótko i nie trafiliśmy na festiwal filmowy, który zaczął się w dzień naszego odjazdu.

Mimo to mam nadzieję, że wszyscy uczestnicy obozu mają takie same wspaniałe, jaskrawe wrażenia z tej podróży.

Natalia GRYGOROWICZ,
Mińsk

WOŁKOWYSK

APEL

Dnia 11 października br. USA zostały zaatakowane przez terrorystów. Zginęły tysiące niewinnych ludzi.

W piątek, 14 października br., w Szkole Polskiej w Wołkowysku odbył się apel poświęcony ofiarom tego zamachu.

Pani dyrektor ds. wychowawczych odczytała sprawo- zdanie na temat tej katastrofy. Chwilą ciszy uczczono pamięć osób, które ucierpiały w tej tragedii. Swoją opinię na ten temat wyraziłem także ja, jako przedstawiciel Samorządu Uczniowskiego. Zwróciłem uwagę obecnych na problem osieroconych dzieci, rodziców, którzy zginęli pod gruzami zapadających się budynków.

Myślę, że ten problem nie jest tylko problemem państwa i narodu poszkodowanego, ale problemem globalnym. Z terroryzmem może się zetknąć każdy, niezależnie od rasy, pochodzenia czy wyznania. Dlatego tak bardzo ważne jest okazanie międzynarodowej solidarności osobom poszkodowanym. Nasz apel szkolny miał służyć właśnie okazaniu tej solidarności. Myślę, że wobec tej tragedii nikt nie pozostał obojętny.

Aleksander KROT

"Pomóż powodzianom"

Lista ofiarodawców (nazwiska zostały podane według nadesłanych spisów, za błędy przepraszamy):

Grodno
2231 I. Todrik
2232 H. Bugrowa
2233 J. Matys
2234 L. Matys
2235 A. Jurewicz

Szkoła Polska w Wołkowysku
2236 H. Bułaj
2237 R. Chudziak
2238 A. Jurewocz
2239 I. Sadowska
2240 I. Fiedosik
2241 A. Popławska
2242 Ł. Sidor
2243 O. Błażej
2244 I. Szczasiuk
2245 T. Szurchan
2246 A. Niedbajnik
2247 H. Nieścierowicz
2248 R. Leszczuk
2249 J. Czupreta
2250 N. Nikolska
2251 M. Smirnowa
2252 H. Olchowik
2253 S. Waluk
2254 E. Byliński
2255 M. Ożygar
2256 H. Abramowa
2257 L. Mordwinow
2258 S. Cokariew
2259 H. Piechocka
2260 R. Kurgan
2261 W. Wierbik
2262 K. Lepko
2263 I. Prokopowicz
2264 M. Rungie
2265 T. Maziec
2266 J. Bućko
2267 K. Chudiak
2268 S. Predko
2269 W. Predko
2270 W. Januszko

zerówka
2271 A. Szukajło
2272 W. Koziuk
2273 W. Fomina
2274 A. Wojtczuk
2275 M. Dowgaiło
2276 T. Pieńkowska
2277 A. Wałantinas
2278 M. Łagonda

klasa 1"A"
2279 K. Lesun
2280 P. Lepko
2281 J. Wróblewski
2282 K. Skaskiewicz
2283 A. Józefowicz
2284 M. Prokopowicz
2285 A. Adamowicz
2286 P. Czerniewska
2287 A. Bekirowa
2288 W. Żidok
2289 A. Kuźmar
2290 D. Wasiluk
2291 I. Nowik
2292 J. Dmóchowska

klasa 1 "B"
2293 P. Kozicz
2294 K. Martynczyk
2295 K. Szagun
2296 W. Sawko
2297 W. Sidor
2298 B. Kort
2299 M. Anufrijewa
2300 R. Michajłowa
2301 W. Swistun
2302 N. Matusiewicz
2303 A. Iskrycka

klasa 2 "A"
2304 D. Dziemian
2305 S. Bajarczuk
2306 R. Koziuk
2307 A. Zabiełow
2308 I. Sidorenko
2309 K. Chodak
2310 A. Rapko
2311 W. Wołyniec
2312 I. Rybak
2313 R. Śliż
2314 K. Kresło
2315 H. Żukowa

klasa 2 "B"
2231 Ż. Dzikusarow
2232 J. Olchowik
2233 Ż. Bieciejko
2234 A. Swistun
2235 E. Lenczewski
2236 J. Solanski
2237 A. Rybak
2238 W. Bojko
2239 M. Chodak
2240 W. Koc
2241 K. Pukielik
2242 J. Dziemianczyk
2243 A. Juszko

klasa 4
2244 M. Bojko
2245 W. Mochalczyk
2246 A. Maziec
2247 W. Radziwonik
2248 O. Sawko
2249 A. Dowgajło
2250 W. Tiszkowska
2251 W. Bućko
2252 P. Półtorak
2253 M. Marczyk
2254 I. Wasiluk
2255 M. Kuźmar
2256 R. Jakimowicz
2257 R. Rumin
2258 E. Tretiakow
2259 K. Batowkina
2260 E. Cymbał
2261 E. Maczek
2262 O. Łojko
2263 A. Nowik
2264 A. Wilczynska

klasa 5
2265 M. Solanska
2266 I. Żukowa
2267 W. Leńczewska
2268 R. Szulak
2269 A. Kuźniecow
2270 M. Biełaja
2271 P. Żebrowski

klasa 6
2272 A. Chodak
2273 E. Awtuch
2274 A. Bylinski
2275 O. Wielesik
2276 P. Jeśko
2277 O. Korniejczyk
2278 L. Kakszynska
2279 A. Lustik
2280 W. Marczyk
2281 T. Olchowik
2282 A. Pograniczny
2283 D. Sawko
2284 A. Tiszkowski
2285 P. Uldinowicz
2286 A. Szukajło
2287 W. Bućko

klasa 7
2288 A. Bielewicz
2289 M. Bućko
2290 W. Gryszkiewicz
2291 O. Jewchuta
2292 A. Zajko
2293 O. Krot
2294 K. Lesun
2295 M. Olchowik
2296 A. Pieriepieczkina
2297 I. Piechocka
2298 P. Prokopowicz
2299 S. Prokopczyk
2300 E. Uldzinowicz
2301 I. Uchnalewicz
2302 J. Pluszczewicz

klasa 8
2303 W. Bućko
2304 A. Zajko
2305 W. Dutkiewicz
2306 L. Szczylik
2307 K. Solańska
2308 O. Naumczyk
2309 A. Wilczynski
2310 S. Jakimowicz
2311 W. Wielesik

klasa 9
2312 D. Kowalczyk
2313 J. Poleżajew
2314 O. Kaspierowicz
2315 J. Bieriozkin
2316 O. Zajko
2317 P. Kaspierowicz
2318 J. Piszkowa
2319 W. Ułasiewicz
2320 A. Zaniewski
2321 I. Radziwonik
2322 A. Szulak
2323 O. Miluk
2324 A. Matwiejczyk

klasa 10
2325 A. Bołwan
2326 S. Giecold
2327 M. Rabowicz
2328 H. Wasilko
2329 A. Czebiołko
2330 W. Stasiewicz
2331 N. Tarasiewicz
2332 I. Piekarski
2333 J. Bielicz
2334 A. Krot
2335 A. Gryszkiewicz
2336 W. Marczyk
2337 W. Wołyniec

Kleck
2338 K. Bieriezowska
2339 W. Burdejko
2340 J. Kuzmicz
2341 I. Myślicka
2342 I. Siomucha
2343 B. Statynska
2344 J. Zajac
2345 D. Żubartowicz
2346 L. Krusznaja
2347 M. Filinowicz
2348 W. Sidorowicz
2349 A. Tawroginska
2350 P. Trybuchowski
2351 L. borbut
2352 W. Cwirko
2353 A. Gawrys
2354 O. Karpacz
2355 N. Kolesnikowa
2356 E. Kulik
2357 B. Mochort
2358 N. Pryszczepa
2359 W. Szybko
2360 W. Wasilkiewicz
2361 D. Żewurowa
2362 J. Kamionko
2363 L. Sarnacka
2364 S. Antonowicz
2365 K. Budrejko
2366 F. Jodik
2367 Cz. Kniaziewa
2368 A. Nowczinkowa
2369 W. Poczykajło
2370 A. Sakowicz
2371 L. Suszczewicz
2372 I. Zabudźko
2373 Dziecięcy zespół "Źródełko"

Odelsk
2374 E.Miłochowicz
2375 F.Budrowski
2376 F.Rajski
2377 I.Łazuta
2378 H.Barbotko
2379 A.Kapuściński
2380 N.Kiszkiel
2381 A.Sołowicz
2382 W.Baszko
2383 R.Jaroszewicz
2384 Cz.Zwierżewicz
2385 D.Piasecka
2386 A.Zwierżewicz
2387 Cz.Stasiewicz
2388 K.Kalinowski
2389 U.Iodel
2390 M.Budrewicz
2391 A.Baszko
2392 E.Miłochowicz
2393 K.Wasilewski
2394 A.Awdziej
2395 J.Piasecka
2396 T.Stasiewicz
2397 R.Sołowicz
2398 I.Marcinowicz
2399 E.Gołombiewski
2400 F.Sołoma
2401 B.Miłoszewski
2402 Cz.Woronowicz
2403 S.Walukiewicz
2404 M.Walukiewicz
2405 R.Ejsmont
2406 W.Kalinowski
2407 J.Rawłuszko
2408 B.Baszko
2409 E.Aszkiniewicz
2410 J.Budrewicz
2411 G.Kuklik
2412 A.Kuklik
2413 J.Borowska
2414 I.Sorosiek
2415 G.Zwierżewicz
2416 H.Barcewicz
2417 K.Piełudź
2418 G.Zwierżewicz
2419 P.Marcinowicz
2420 W.Wasilewska
2421 B.Piasiecki
2422 F.Aszkiniewicz
2423 J.Abłażewicz
2424 H.Aszkiniewicz
2425 M.Gołombiewska
2426 Z.Grin
2427 A.Soroko
2428 W.Zwierżewicz
2429 G.Lewoniewski
2430 G.Iodel
2431 M.Iodel
2432 A.Jacel
2433 W.Uss
2434 M.Jodel
2435 P.Kondrusiewicz
2436 G.Zwierżewicz
2437 A.Szupicka
2438 J.Barcewicz
2439 W.Kiszkiel
2440 I.Gniecіecka
2441 A.Łafícki
2442 L.Marcinowicz
2443 A.Gubiert
2444 W.Milko
2445 G.Marculewicz
2446 M.Gorbacz
2447 M.Gołombiewska
2448 T.Szupicka
2449 M.Gołombiewska
2450 K.Sadkowski
2451 B.Sadkowska
2452 F.Szupicki
2453 M.Siemczuk
2454 M.Aszkinewicz
2455 B.Patkiewicz
2456 A.Sołoma
2457 B.Baszko
2458 W.Januszkiewicz
2459 E.Zawadzka
2460 J.Kiszkiel
2461 L.Skramblewicz
2462 D.Uss
2463 J.Olizarowicz
2464 M.Tamaszewicz
2465 J.Gołombiewska
2466 W.Kuklik
2467 G.Galewska
2468 A.Skromblewicz
2469 G.Kuklik
2470 G.Siemionowa
2471 F.Iodel
2472 A.Iodel

„Bor — Neo' 2001"

Minęło piękne lato harcerskie, ale długo jeszcze będę wspominać kurs metodyczny "Bor--Neo'2001", zorganizowany przez okręg pomorski ZHR. Organizatorzy zapoznając z tą piękną miejscowością, starali się nauczyć nas wielu interesujących rzeczy.

Oprócz naszego spotkania odbyły się także kursy podharc-mistrzów, wędrowników (na których kształcili się starsi harcerze i harcerki) oraz obóz harcerski, uczestnikami którego byli harcerze ze szczepu „Grodno-miasto".

O tym pobycie można pisać wiele — o zajęciach szkoleniowych, dyskusjach, imprezach... Pisanie planów pracy, budowanie kart prób na stopnie, zawody na orientacje, słynne manewry (dla chłopców), wycieczki, bieg harcerski, festyn rodzinny, warty nocne itd.

A trzeba jeszcze wspomnieć o wspaniałej atmosferze na kursach: o Puzi, Macieju, Karolu, Magdzie, Andeli, Dorocie, Kindze, Szowi i wszystkich, którzy nami się opiekowali podczas naszego pobytu na kursie: o sponsorach kursu — Stowarzyszeniu „Wspólnota Polska" Oddział Pomorski, o przyjaźniach między harcerzami z Polski i Białorusi.

Efektów kursu nie można spodziewać się w ciągu miesiąca. Na razie zastanawiam się, czy po kursie Witkowi uda się lepiej poprowadzić drużynę, czy Lucynka potrafi tak dobrze kierować swym zespołem jak Marysia, czy w Hoży harcerstwo powróci do dawnej świetności. Tych pytań jest wiele, dotyczą wszystkich kursantów. Dziś uważam, że każdy z uczestników kursu będzie rozwijać pracę w swoim środowisku, niezależnie od tego, czy działa w dużym Grodnie, czy w małej Hoży.

Ścieżkami zdrowia

Na zuchowy start, który odbył się 2 września w Grodnie, przybyli zuchy z Hoży, Szczuczyna, Porozowa, Kopciówki, Radunia, Putryszek, Wołkowyska, Porzecza itd.

Głównymi organizatorami tego przedsięwzięcia byli przewodniczący RSZ „Harcerstwo" phm Antoni Chomczukow i przedstawicielka Podlaskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" w Białymstoku hm Teresa Zarzecka.

Impreza rozpoczęła się mszą świętą w kościele katedralnym w Grodnie, po czym wszyscy udali się na zwiedzanie Starego i Nowego Zamków, gdzie mieli okazję bliżej poznać historię miasta.

Z samego rana panowała wspaniała i wesoła atmosfera, wszędzie było słychać śmiech zuchów, a co najważniejsze — poprawną mowę ojczystą.

Po zwiedzeniu zabytków na uczestników czekał niezapomniany jednogodzinny wodny spacer statkiem po Niemnie, później najbardziej atrakcyjna część zabawy - karuzeli, gdzie zuchy mogli się nabawić do oporu. Lecz to nie było wszystko, w trakcie zabawy drużynowi GZ otrzymali od prowadzącej imprezę hm Teresy Zarzeckiej zadania, na zrealizowanie których mają cały zuchowy rok. Na zwycięzców czekają nagrody.

Anna MILKO

Mały człowiek idzie w me ślady.
Pyta o drogę, prosi o rady;
Zbłądzić nie mogę, choćby się chciało,
Bo pójdzie za mną pewnie i śmiało.
Oczka swe ciągle na mnie obraca
I naśladuje, to jego praca.
Jestem wyrocznią i nie mam rady;
Mały człowieczek idzie w me ślady.
W wiosennym słońcu, w zimowym śniegu
Rzeźbię i tworzę w marszu i w biegu
Na długie lata przyszłej dekady
Człowieczka, który idzie w me ślady.

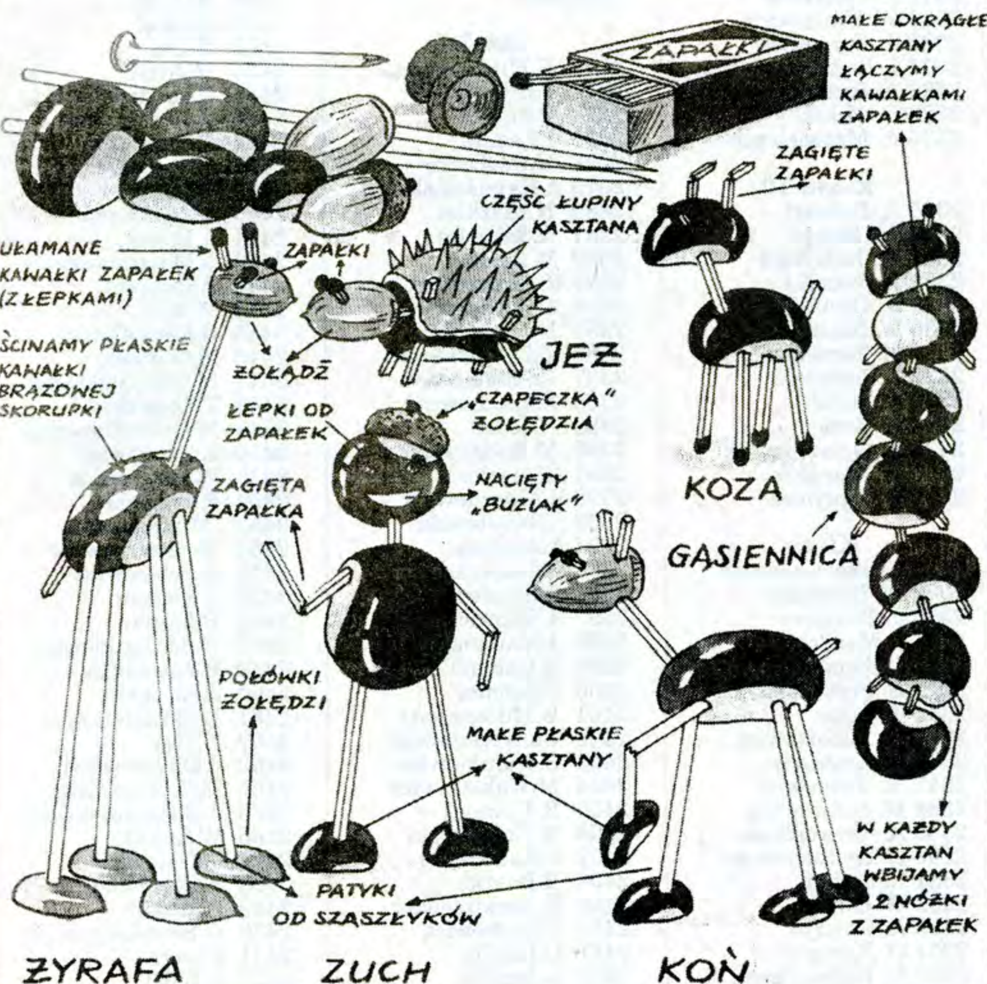
ZRÓB TO SAM

Jesienna majsterka

Gdy nadchodzi jesień, spadają złote i rude liście, słońce nie wspina się już tak wysoko, ale jeszcze grzeje mocno w pogodne dni. W taki dzień, podczas spaceru w parku wypatrujcie w trawie dorodnych kasztanów i żołędzi. Kieszenie zuchowych mundurów stają się pełne jesiennych skarbów.

Wysypcie swoją zdobycz na stół. Ogłaszam zawody! Kto zrobi najwięcej wspaniałych postaci z kasztanów i żołędzi? Przydadzą się też czapeczki żołędzi, kolczaste, zielone skorupy kasztanów, dużo zapałek, patyki do szaszłyków, scyzoryk i duży gwóźdź do robienia otworów.

W zrobione otwory wtykajcie zapałki i patyczki tak, żeby figurka ludzika lub zwierzaka pewnie stała na nogach. Zwracajcie uwagę na kształt kasztanów i ich wielkość. Niektóre są okrągłe, ale zdarzają się i małe, spłaszczone. Oto kilka propozycji figurek z kasztanów i żołędzi.

Nieznana Polska

Wakacje już za nami. Plecaki rozpakowane, a żółte miejsca po namiotach powoli znikają, lecz na pewno na długo pozostaną w pamięci 20 harcerzy z Hoży, którzy spędzili 2 tygodnie na obozie harcerskim w Drężnie koło Szczecinka.

Od chwili przybycia do tego gościnnego miejsca organizatorzy starali się pokazać nam jak najwięcej. Troskliwą opiekę czuliśmy ze strony wspaniałych ludzi: hm Zofii Gańskiej, Jerzego Świątkowskiego, Marcina Wielochowskiego, kucharek oraz innych równie miłych ludzi.

Obóz harcerski kształcił umiejętność obserwacji środowiska, myślenia. Codziennie w godzinach wolnych od zajęć harcerze chodzili nad jezioro, na plażę, gdzie pływali, grali w piłkę, opalali się. Mieliśmy wiele wspaniałych imprez — Dzień Kultury Białoruskiej, śluby obozowe, wspólne ogniska itd.

Podczas obozu zwiedziliśmy dużo atrakcyjnych miejscowości, takich jak Kołobrzeg, gdzie mogliśmy do oporu kąpać się w morzu, Słowiński Park Narodowy. Poznaliśmy lepiej historię i kulturę Polski. Wcześniej nawet nie mieliśmy pojęcia, że w Polsce istnieje minipustynia z grząskimi piaskami — Wydmy, a w Szczecinku mieliśmy okazję przejażdżki wodolotem „Danuta".

Niezapomniane wrażenia pozostawił w naszej pamięci Dom Polonii w Pułtusku, w którym mieliśmy zaszczyt spędzić kilka superfantastycznych dni. Dyrektor tego Domu Grzegorz Russak postarał się o to, by przyjęto nas na wysokim poziomie. Za to dziękujemy mu z całego serca.

Podczas pobytu w Polsce harcerze mieli możliwość kształcenia języka polskiego, pogłębienia wiedzy w technice harcerskiej oraz poznania kultury polskiej.

Anna MILKO

Podziękowanie

W imieniu Zarządu Głownego RSZ „Harserstwo" oraz uczestników kursu "Bor-Neo'2001" składam serdeczne podziękowania Stowarzyszeniu „Wspólnota Polska" Oddział Pomorski za umożliwienie nam pobytu na kursie metodycznym, a także wspaniałej osobie, założycielce ruchu zuchowego na Białorusi, która robi wszystko, aby nadal się rozwijało, a mianowicie hm Teresie Zarzeckiej za troskę, opiekę i nieustanną pomoc. Składam serdeczne podziękowania wszystkim pracownikom Harcerskiej Fundacji Pomocy Dzieciom im. hm Aleksandra Kamińskiego w Szczecinku, komendzie zgrupowania obozu harcerskiego w Drężnie za czułą opiekę oraz wszystkim sponsorom, którzy zorganizowali dla nas wyjazd na wakacje.

Dziękuję także wszystkim zuchom i życzę powodzenia w niełatwym konkursie.

Anna MILKO

Stanowczy opór

Grodno podczas wojny obronnej Polski we wrześniu 1939 roku

Dzień 17 września 1939 roku to wyjątkowo tragiczna data w historii Polski. Związek Radziecki atakując nasz kraj wbił „nóż w plecy" walczącej Rzeczypospolitej.

Dalsza skuteczna i otwarta walka stała się niemożliwa. Wkraczająca do bezbronnej Polski Armia Czerwona szybko złamała opór słabych oddziałów Korpusu Ochrony Pogranicza i wykorzystując zamieszanie i niejasne rozkazy dowództwa wojsk polskich bez przeszkód wdarła się na wiele kilometrów w głąb kraju.

W obronie honoru

W tej wyjątkowo trudnej, zdawałoby się beznadziejnej sytuacji znalazło się wielu Polaków gotowych poświęcić swojemu narodowi, państwu, miastu wszystko. Wśród tej grupy swoje szczególne miejsce na zawsze zajęli mieszkańcy Grodna, ratując w trudnych czasach niesprawiedliwości honor swego miasta.

Dużą rolę cywilnych mieszkańców miasta w jego obronie trzeba uznać za zaskakującą. Jeszcze w sierpniu 1939 roku stacjonowały tu poważne siły Wojska Polskiego z dowództwem Okręgu Korpusu III na czele. Jego władza wojskowa rozciągała się na województwo wileńskie i nowogródzkie. Dowódcą okręgu był generał brygady Józef Olszyna-Wilczyński. Kresy Wschodnie Rzeczypospolitej podzielono pod względem wojskowym na pięć obszarów. Każdemu obszarowi odpowiadało dowództwo korpusów. W okolicach Grodna stacjonował DOK III Grodno. W okresie pokoju na terenie Kresów rozlokowano 1/3 sił piechoty i połowę kawalerii, która w piękny sposób ratowała honor polskiego oręża. W dniu wybuchu wojny umocnienia i fortyfikacje wzdłuż granicy z ZSRR pozostawały w sferach planów. Trzeba było wykorzystać stare umocnienia niemieckie i austriackie z czasów pierwszej wojny światowej. Podsumowując sytuację na interesującym nas froncie białoruskim z 17 września, trzeba uwzględnić fakt, że w czasie ataku sowieckiego większość z rozlokowanych na Kresach żołnierzy znajdowała się w transportach kolejowych poniżej rzeki Piny i Prypeci. W rezultacie tego 36 tysięcy żołnierzy uzbrojonych oddziałów polskich miało odeprzeć atak 200-tysięcznej armii sowieckiej. Sytuacja Grodna była szczególnie tragiczna. To stąd wyruszyły pierwsze kolumny żołnierzy polskich na zachód, kiedy atakowała armia niemiecka. W rezultacie tego w mieście przebywało tylko od 2 do 2,5 tysiąca żołnierzy, z czego połowa posiadała uzbrojenie, a organizacja uzbrojonych nie wychodziła poza skład zwykłego batalionu. Dnia 15 września zaczęto rozmyślać nad ewentualną ewakuacją miasta w perspektywie zbliżających się wojsk niemieckich. Dwa dni później okazało się, kto będzie prawdziwym okupantem tych terenów. Obronę Grodna prócz cywilów (w większości młodzieży szkolnej) stanowiło zaledwie kilkuset uzbrojonych żołnierzy i oddział saperów, który zabezpieczył mosty na rzece Niemen. Już sam fakt podjęcia walki, wsparcia jej przez mieszkańców Grodna jest pięknym dowodem patriotyzmu. Można było przewidzieć, czym skończy się próba obrony.

Druty kolczaste na moście przez Niemen - wrzesień 1939r.

Na dwa fronty

Kiedy Polska została zaatakowana przez Rzeszę Niemiecką, większość sił ze wschodu kraju została przerzucona na zachód. Strategia obrony kraju nie przewidywała wojny na dwa fronty, gdyż taka obrona z braku sił i środków i tak skończyłaby się klęską. W ten sposób oddziały stacjonujące w rejonie Grodna wzmocniły skład Armii Odwodowej Naczelnego Wodza "Prusy" (29 Dywizja Piechoty oraz 76 i 91 Pułk Piechoty i 29 Pułk Artylerii Lekkiej), batalion pancerny został przydzielony do Samodzielnej Grupy Operacyjnej "Narew", a tzw. Grupę Grodzieńską przetransportowano w rejon Lwowa. W momencie pokonania przez Armię Czerwoną granicy z Polską 17 września właściwie nie istniały (lub były słabe) jednostki stacjonujące na tyłach Korpusu Ochrony Pogranicza, które powstrzymałyby napierający na Grodno 16 Korpus Strzelecki, dając jednocześnie obrońcom miasta czas na przygotowanie się do odparcia ataków. W wyniku tej sytuacji 16 KS pod dowództwem kombriga Kozanowa, znajdujący się rano 20 września na zachód od Lidy, szybko zbliżał się do miasta przez Szczuczyn i Skidel. Jedynie kawaleria próbowała dwukrotnie powstrzymywać uderzenie. Była to improwizowana grupa rtm. Ryszarda Wiszowatego. Szwadron ten został ostrzelany przez wroga niedaleko Skidla, a później wkroczył do miasta i zabezpieczył dwa mosty przez rzekę Skidelkę. Jeden z nich mógł wytrzymać ciężar czołgu. Powstrzymanie grupy zmechanizowanej było nie do wykonania. Wiszowaty nie posiadał żadnej broni przeciwpancernej, tylko niewielką ilość amunicji karabinowej. Nie udało się podpalić mostu. Wobec coraz większych strat obrońców rozpoczęto wycofywanie w kierunku Grodna. Sami Rosjanie przyznawali jednak zaciętość walk, mimo ich dużej przewagi. Nieprzyjaciel wykazywał zacięty opór zajmując punkty ogniowe w różnych miejscach i ukryciach na ulicach, w domach (...) prowadząc do czołgów intensywny ogień maszynowy (...) Grupa piechoty próbowała na placu miasteczka atakować czołgi z tyłu, ale została związana ogniem czołgu osłony (...) Po walce o Skidel wyczerpany 16 KS spędził noc w miasteczku. Rosjanie nie wypełnili postawionych przed nimi zadań. Dnia 20 września Grodno miało być już opanowane, ale ten jeden dzień zwłoki zniweczył te plany. To jednak nie przeszkodziło w wysłaniu meldunku sytuacyjnego z 20 września, który mówił między innymi o tym, że ok. godz. 19 zakończywszy walki w rejonie Grodna z niedobitkami oddziałów wojskowych polskiej armii i oddziałem policji, oddziały nasze zajęły miasto. Był to oczywisty fałsz. Nie dość, iż próba opanowania miasta nie powiodła się, to jeszcze obrońcy zniszczyli siedem sowieckich czołgów, ale nie uprzedzajmy faktów. Zdobyciem Grodna miał się też zająć 27 Batalion Pancerny. Było to o tyle trudne, że nie znano ilości wojsk polskich, a dotkliwy brak paliwa unieruchomił część jednostek pancernych. Mimo to batalion 20 września o godz. 4 minut 15 wyruszył w kierunku Grodna. Na jego wyposażeniu było między innymi 11 czołgów.

Skromne siły

Grodno liczące w 1939 roku ok. 58 tyś. mieszkańców w większości położone było na prawym brzegu Niemna przecinającego miasto w kierunku północno-zachodnim. Zajmowało powierzchnię 1554 ha. Łączyły je dwa mosty: kolejowy (uszkodzony) i kołowy. Z racji skromnych sił obrona musiała być bardzo improwizowana. Rozmieszczono ją wzdłuż zabudowań podmiejskich i miejskich. W tym celu wykorzystywano naturalne przeszkody, np. Niemen. O obronie przedpola miasta należy jednie wspomnieć, iż nie posiadano tylu żołnierzy, aby obsadzić tam silne placówki.

Atak

Pierwsze uderzenie nastąpiło 20 września od strony mostu kołowego, co było sporym zaskoczeniem, świadek tamtych zdarzeń Sławomir Werakso wspomina: *"Nagle zaczął huczeć most kołowy — że środka dziedzińca widać było częściowo, co się dzieje na moście — idą czołgi od Białegostoku na nasz brzeg. (...) Przez chwilę zrobiło się zamieszanie i ludzie zgłupieli widząc czołgi od strony Warszawy, a nie Wilna".* W relacji innego świadka Mieczysława Wołodźki usłyszymy: *"Było to 20 września. Przegrupowaliśmy się, a po pewnym momencie strzały z cekaemów, karabinów.., wszyscy, którzy stali na dziedzińcu, rzucili się do koszar, a ja ze strachu — ponieważ pierwszy raz mnie to zaskoczyło — nie mogłem, po prostu nogi odmówiły mi posłuszeństwa i tak jak stałem, zacząłem powoli iść i być może to zrobiło wrażenie, że się nie boję".*

Zaskoczenie

Pierwsze czołgi wtargnęły do miasta przez most kołowy od strony zachodniej, gdyż wcześniej przekroczyły one Niemen gdzieś na południu Grodna. Były to oczywiście maszyny sowieckie, a nie niemieckie — mogło się tak wydawać, gdyż Niemcy zajęli Białystok już 15 września. Ich ewentualny atak rozpocząłby się od strony Przedmieścia Zaniemeńskiego teraz wykorzystywanego przez sowietów. To zaskoczenie spowodowało, iż na terenie miasta znalazło się 7-8 czołgów. Zaskoczenie szybko minęło. Do likwidacji czołgów wysłano 4-5 osobowe grupy ludzi. Obrońcy nie posiadali broni, którą mogliby skutecznie likwidować czołgi. Mało było jakiejkolwiek broni.

Grodno bardzo ucierpiało z powodu nalotów. W ich wyniku zniszczeniu uległo 50 proc. amunicji i sprzętu wojskowego, wybuchła prochownia.

Mimo to nie brakowało pomysłów jak poradzić sobie w tej sytuacji. Świadek tamtych zdarzeń Tadeusz Borkowski wspomina: *"Znajdowałem się na pl. Batorego, wtem pojawiły się czołgi, (...) nie posiadały żadnych znaków. (...) Szybko okazało się, że to maszyny sowieckie."* Do samego centrum Grodna wtargnęły dwa. Na ul. Hoovera stała polska armata przeciwlotnicza, która oddała w ich stronę kilka strzałów. Czołg wpadł w ulicę Dominikańską, przebił tam ścianę w kinie "Apollo", cofnął się i pojechał w kierunku ulicy Orzeszkowej. Na rogu ulic Pocztowej i Orzeszkowej stał jakiś cywil w wieku około trzydziestu lat, który rzucił granatem lub butelką zapalającą. Czołg zapalił się, dwa razy otwierał się właz, ale wtedy z okolicznych bram padały strzały i w efekcie sowieci usmażyli się w nim żywcem. Dwa kolejne czołgi skręciły z ulicy Brygidzkiej w Jezuicką i Horodniczańską. Drugi czołg został spalony przy ulicy Hoovera za pomocą butelek z benzyną. W tym samym miejscu zniszczono też trzeci czołg. Obrońcom sprzyjał fakt, iż uliczki miejskie były zazwyczaj ciasne i można było niezauważonym przedostać się na tył czołgu i rzucić w niego butelką zapalającą. W ten sposób zniszczono kolejne czołgi. Po całym dniu walki obrońcy mogli wieczorem niece odetchnąć. Ich sytuacja była korzystna. Zdołano powstrzymać ataki nieprzyjaciela i wyprzeć go na przedmieścia. Potwierdzają to depesze z dnia 21 września do ludowego komisarza spraw wewnętrznych: *"Próba opanowania Grodna 20 września 1939 przez oddziały DPZmot z południowego zachodu, za dnia nie powiodła się wobec silnego oporu zbrojnej części tutejszej ludności. Silny kontratak resztek oddziałów armii polskiej (...) zmusił do zaniechania dalszych ataków z południowego zachodu."* Tego dnia przybyły do miasta niewielkie posiłki wojska polskiego. W wyparciu wroga poza Grodno pomagały oddziały "Wołkowysk". Dnia 20 września toczono walkę z dziesięcioma czołgami na prawym brzegu Niemna. Na południu miasta znajdowało się 45 — 50 czołgów. Jednak już następnego dnia, tj. 21 września, sytuacja diametralnie się zmieniła. Rosjanie wysyłali już całe kolumny czołgów. Straty pośród obrońców były coraz większe.

Poświęcenie Tadeusza

Nauczycielka Grażyna Lipińska relacjonuje poświęcenie 13-letniego dziecka, które próbowało podpalić czołg sowiecki: *"Poszedł na bój, rzucił butelkę benzyny na czołg, ale nie zapalił... nie umiał... Wyskoczyli, bili, chcieli zastrzelić, a potem skrępowali na łbie czołgu. (...) Chłopiec coraz słabszy, zaczyna konać. Ale kona w objęciach matki i na skrawku wolnej Polski. (...) Matka zrozpaczona i jednocześnie pobudzona czynem syna, szepce mu: "Tadzik, ciesz się! Polska armia wraca. Ułani z chorągwiami śpiewają!"*

Poczynania wroga

Około godziny 14.30 sowieci zajęli pocztę, elektrownię i bardzo im przydatny skład benzyny. Stary Zamek Królewski i Zespół Szkół Zawodowych bronił się do późnej nocy.

Z powodu ogromnej przewagi sowietów w nocy z 21 na 22 września ewakuowano większość obrońców. Na całe szczęście wróg planował atak wszystkimi siłami i środkami na 22 września. Ale i tak Polacy ponieśli duże straty. Trudno zrozumieć sowietów, którzy 22 września masowo rozstrzeliwali obrońców. Mówi się, że zginęło 300 ludzi. W ten sposób od początku okupacji sowieci kształtowali strukturę narodową miasta Grodna.

cdn.

Michał SMYK, Ełk

HERBARZ

Herby rycerstwa polskiego

Janina

Janina — Genus Polonicum, conformes in se et uniformes.

Grzymała — Ród polski, [mężowie w nim] podobni sobie charakterem i wyglądem.

Jan Długosz, Insignia, 25

Opisanie herbu

Ma być brunatna tarcza w polu czerwonym, na hełmie pawie pióra.

Kasper Niesiecki, Herbarz, IV, 435

Herbowni

Białobłocki, Bidziński, Bielecki, Branicki, Chotelski, Gaboński, Janikowski, Janowski, Jaroszewski, Kański, Karski, Kaszewski, Kiełczewski, Kołaczkowski, Łęcki, Maciejowski, Narajowski, Olbiecki, Opocki z Opoki Wielkiej, Pełka, Piasecki, Podlodowski, Potocki, Przezwocki, Pszonka, Rzeczycki, Sobieski, Stojewski, Stoiński, Strzeszkowski, Suchodolski, Tarnawski, Unieszowski, Urzazowski, Wierzbięta, Wojicki, Zaduski, Zawadzki, Zawieprski, Zerzyński, Zulicki

Duńczewski, Małachowski i Wielądko i inni późniejsi heraldycy następujące familie do tego herbu przydają:

Białobrodzki, Hołubicki, Janik, Kaszowski, Msczuj, Necewicz, Stojecki, Wiernek, Wojszyn, Zawadzki, Zbiluta

Kasper Niesiecki, Herbarz, IV, 437

ROZWIĄZANIE

Konkurs religijny, który proponowaliśmy naszym czytelnikom w nr 32 (10 sierpnia br.), cieszył się dużą popularnością.Świadectwem tego jest duża ilość nadesłanych listów. Odpowiedzi są następujące: 1- 966r., 2- św. Piotr, 3- 16 października 1978r., 4- adwent, 5- ambona, 6- 4 Ewangelie, 7 – Adam i Ewa, 8 – post, 9- seminarium w Grodnie i Pińsku, 10- kard. Stefan Wyszyński.

Prawidłowo odpowiedzieli na 10 pytań: **Diana Kruczkowa** z Gieranion, **Maksymilian Czernecki** z Grodna, **Helena Wilczewska** z Hniezna, **Irena Lenkowiec** z Pińska, **Olga Titorowa** z Postaw, **Anna Rożyc** z Sapoćkiń, **Regina Posłuszeja** z Kobrynia, **Maria Bielawska z** Grodna, **Aleksandra Dzieńgowska** z Trumpszyków, **Julia Juszkiewicz** z Grodna, **Aldona Rodziewicz** z Nowego Dworu.

Wśród tych listów wylosowaliśmy trzy, do ich autorów: **Aleksandry Dzieńgowicz**, **Ireny Lenkowiec** oraz **Diany Kruczkowej,** wysyłamy prezenty książkowe.

Polska Szkoła Społeczna przy Związku Polaków w Grodnie

organizuje kursy wieczorowe języka polskiego dla dorosłych.

Zajęcia odbywają się w grupach 15-20 - osobowych w budynku Polskiej Szkoły w Grodnie.

Szkoła zatrudnia nauczycieli po studiach wyższych w Polsce oraz nauczycieli z Polski, co gwarantuje wysoki poziom nauczania.

Wszystkich słuchaczy zaopatrujemy w poręczniki.

Podania należy składać do 28 września w Dziale Oświaty Związku Polaków pod adresem: ul.Dzierżyńskiego 32, tel. 72-00-62 oraz w Polskiej Szkole w Grodnie, ul. Kurczatowa 43, biblioteka Polskiej Szkoły Społecznej, II piętro (3 этаж), w godzinach 13.00 - 19.00 (tel.78-42-11)

Związek Polaków na Białorusi

zatrudni metodyka do Działu Oświaty.

Informację można uzyskać pod nr. tel. 72-00-75

Mińskie Stowarzyszenie Polskich Lekarzy ZPB

zaprasza wszystkich chętnych do współpracy.

Tel.215-93-34, 285-36-51

Tel./fax 285-35-22

e-mail:stowpm2001@tut.by

Towarzystwo Młodzieży Polskiej przy ZPB

zaprasza młodzież w wieku od 18 lat na swoje spotkania. Kolejne spotkanie odbędzie się 27 września o godzinie 19.00 w siedzibie Związku Polaków na Białorusi w Grodnie.

Zapraszamy!

KARTKI Z KALENDARZA

24.09.1821 - Urodził się **Cyprian Kamil Norwid**, poeta, dramatopisarz i prozaik.

24.09.1953 - Internowanie Prymasa Polski, **Stefana kard.Wyszyńskiego.**

26.09.1978 - Zmarł **Jan Parandowski,** prozaik, eseista, popularyzator kultury antycznej.

28.09.1939 - Niemiecko-sowiecki układ o granicach przyjaźni (IV rozbiór Polski). **Kapitulacja Warszawy.**

30.09.1939 - We Francji prezydent Władysław Raczkiewicz mianował premierem gen.**Władysława Sikorskiego.**

Gratulacje!

Z okazji urodzin członkini Zarządu Głównego Związku Sybiraków w Polsce, przewodniczącej Komisji ds. Kontaktów z Zagranicą **Klary ROGALSKIEJ** moc najserdeczniejszych życzeń: dużo zdrowia, radości w życiu rodzinnym, powodzenia w pracy społecznej oraz życzliwych i dobrych ludzi dookoła życzą

Stowarzyszenie Sybiraków na Białorusi, Konsulat Generalny RP w Grodnie, Zarząd Główny ZPB, redakcja Głosu znad Niemna

Z okazji 70. urodzin **F r y d e r y k a ZANIEWSKIEGO** składa życzenia szczęścia, zdrowia, pomyślności, wszelkich łask Bożych na długie lata

rodzina Kucewiczów

Kochanemu mężowi, ojcowi i dziadkowi **F r y d e r y k o w i ZANIEWSKIEMU** w dniu 70. rocznicy urodzin duzo zdrowia, sto lat życia życzą

żona, dzieci i wnuki

Z okazji urodzin kochanego tatusia i dziadka **Albina KLIMOWICZA** życzymy długich lat zdrowia, szczęścia rodzinnego, zachowania pogody ducha, uśmiechu oraz błogosławieństwa Bożego na co dzień

zawsze wdzięczni dzieci oraz wnuczki i wnuk

Z okazji urodzin kochanej córeczki **Wiktorii TISZKOWSKIEJ** składamy moc najserdeczniejszych życzeń: zdrowia, sukcesów w nauce, uśmiechu na każdy dzień

mama, tata, brat Andrzej

Kochanej mamusi **Katarzynie SZAŁKIEWICZ** z okazji 76. rocznicy urodzin zdrowia, szczęścia, pomyślności oraz długich lat życia życzą

córka Teresa, zięć Anatol i wnuczka Maryna Bołbot

Chór "Echo Grodna"

zaprasza do swego zespołu nowych członków: panów i pań w wieku od 18 do 40 lat.

Próby odbywają się w poniedziałki o godz. 19.30 w pałacu Chemików.

Informacje można uzyskać pod nr. tel. w Grodnie: 2-21-16

RÓŻNE

Angielski, polski, bułgarski, białoruski języki, **tel. 2-85-77, 33-09-39**

Szukam współpracowników. **Tel. 44-28-80**

Zapraszamy dzieci i dorosłych na wycieczkę do Białegostoku

W programie: wycieczka po mieście, pałac Branickich, kościoły miasta, Mc Donald's na życzenie, akwapark (zjeżdżalnie wodne), supermarket.

Informację szczegółową można uzyskać telefonicznie **72-00-97, 72-00-12** lub pod adresem: **Grodno ul. Dzierżyńskiego 32, Izba Przemysłowo-Handlowa ZPB**

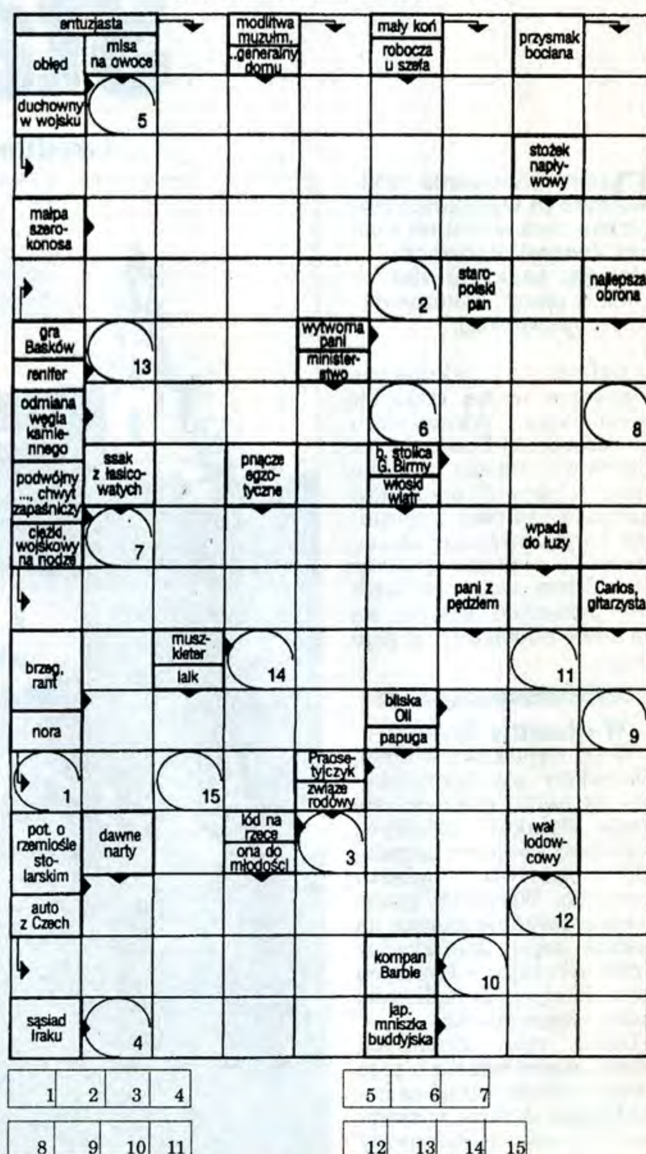
Biuro turystyczne Izby Przemysłowo-Handlowej Związku Polaków na Białorusi

proponuje:

- wypełnienie wniosków na wizy;
- vouchery;
- tłumaczenia z języka polskiego na język rosyjski i odwrotnie;
- wyjazdy turystyczne.

Prosimy zgłaszać się **telefonicznie 72-00-12, 72-00-97** lub **pod adresem: Grodno, ul.Dzierżyńskiego 32,**

KRZYŻÓWKA

UŚMIECHNIJ SIĘ

Dziadek udziela rad wnukowi:

- *Pamiętaj, zawsze musisz być konsekwentny i ostrożny.*

-Co to znaczy "konsenkwentny"?

-Zawsze musisz dotrzymywać tego, co obiecałeś.

-A ostrożny?

-Żeby nigdy niczego nie obiecywać.

☺☺☺☺

Nauczyciel pyta uczniów:

- *Jaka waszym zdaniem, powinna być idealna szkoła?*

Wszyscy odpowiadają chórem:

- *Zamknięta!*

☺☺☺☺

- *Gdzie podpisano traktat pokojowy po zakończeniu I wojny światowej?* - pyta nauczyciel historii jednego z uczniów.

- *Na samym dole, pod tekstem.*

☺☺☺☺

Jeden przedszkolak mówi do drugiego:

- *U nas w domu modlimy się przed każdym posiłkiem.*

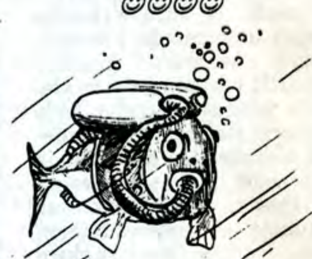
- *U mnie nie. Mama bardzo dobrze gotuje* - odpowiada drugi.

Nauczyciel upomina ucznia:

- *Znowu się spóźniłeś!*

- *Bo proszę pana, musiałem umyć szyję i nogi. Ale to się już nie powtórzy!*

☺☺☺☺

-Tato, a właściwie dlaczego ryby nic nie mówią?

- Głupie pytanie. Próbowałeś kiedyś mówić, mając głowę pod wodą?

Cennik

życzeń, podziękowań, ogłoszeń drobnych

Cena (z podatkiem VAT) za 1 linijkę (28 znaków):

ogłoszenie	**mniej niż 300 zn.**	**więcej niż 300 zn.**
zwykłe	240 rub/ lin;	200 rub/ lin;
pogrubioną czcionką	360 rub/ lin;	300 rub/ lin;
w czarnej ramce	300 rub/ lin; w czerwonej	360 rub/ lin;
matrymonialne	420 rub/ lin;	390 rub/ lin;

nekrologi na stronie 5 o rozmiarze 81x30 mm 1400 rub

Numer konta Bielinwiestbanku w Grodnie: 3015204440014, kod 705

ZADZWOŃ

Drobne ogłoszenia w **Głosie** dla mieszkańców Grodna pod całodobowym numerem telefonu **066.**

Czy pamiętasz, że...

24 września - *Gerarda, Teodora*
25 września - *Aurelii, Władysława*
26 września - *Justyny, Cypriana*
27 września - *Kosmy, Damiana, Wincentego*
28 września - *Wacława, Marka*
29 września - *Michała, Michaliny, Rafała*
30 września - *Hieronima, Grzegorza, Franciszka*

Tygodnik jest wspierany przez Senat RP oraz Fundację "Pomoc Polakom na Wschodzie"

GŁOS znad Niemna

Wydawca: SZ "Związek Polaków na Białorusi"
Adres redakcji: 230023 Grodno ul. Dzierżyńskiego 32
Tel. (0152) 72-31-69, fax (0152) 72-00-75
e-mail: glosznadniemna@mail.grodno.by
glosznadniemna@yahoo.com
Internet: http://glos-znad-niemna.virtualave.net
Redaktor naczelny Andrzej DUBIKOWSKI
Redaktorzy: Tatiana ZALESKA (zastępca redaktora naczelnego), Halina EJSMONT, Ryszard KARACZUN, Iness TODRYK Fotograf: Jarosław WANIUKIEWICZ

Korekta: Alina EJSMONT, Inna SUCHOCKA
Obsługa komputerowa: Jolita ONIŚKO, Anna SKORB
Obsługa techniczna: Alicja SAMIEC
Prenumeratę: półroczną, kwartalną, dwumiesięczną lub miesięczną można zamówić w każdym urzędzie pocztowym na Białorusi (do dnia 15 każdego miesiąca). Prenumeratę w Polsce przyjmują placówki Ruchu S.A. Indeks w Polsce 329258
Cena gazety w prenumeracie miesięcznej wynosi 589 BYB, w sprzedaży w kioskach - 120 BYB.

Рэгістрацыйнае пасведчанне № 685. Індэкс 63863
Аб'ём выдання - 3 друкаваныя аркушы
Заказ № - 2640 Наклад 6655 асобнікаў.
Штотыднёвік "Глос знад Немна"(на польскай мове)
ISSN 1563-3233
Адрас рэдакцыі:230023 Гродна вул. Дзяржынскага, 32
Друк: Гродзенскае абласное ўнітарнае паліграфічнае прадпрыемства "Гродзенская друкарня"
Гродна вул.Паліграфістаў, 4
Падпісана да друку 20.09 .2001 у 15.00
Якасць друку адпавядае якасці прадстаўленых рэдакцыяй дыяпазытываў.

BĄDŹMY W KONTAKCIE

Czekamy na Państwa telefony od godziny 9.00 do 18.00, od 18.00 do 9.00 możecie Państwo zostawić wiadomość na automatycznej sekretarce.

tel. (0152) 72-31-69